

PEDAGÓGUSOK LAPJA

55. ÉVFOLYAM 4. SZÁM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE
1999. ÁPRILIS 27.

TÜNTETÜNK, TÁRGYALUNK

Az a több tízezer közalkalmazott, aki március 20-án részt vett tüntetésünkön, az együvé tartozás, a szolidaritás feledhetetlen élményével lett gazdagabb. Megérezhette azt a lenyűgöző erőt, amelyet - József Attilával szólva - "A külön lábak együttes dobbanása!" ad.

Mi, a tüntetés pedagógus szervezői nem először tűztük ki a demonstráció jelvényeit, emeltük fel zászlóinkat: 1990, 1993 és a dupla tüntetéssel fémjelzett 1995 után felvértezett sereglettünk immár ötödször egy táborba. A Magyar Tudományos Akadémia székháza már régi ismerősként üdvözölt bennünket. Joggal érezhettük az alapító atyák biztatását. Annál is inkább, mert korunk tudósai is velünk együtt tüntettek. Már behunytt szemmel sem tévedünk el az Akadémiától a Parlamentig vezető úton.

A látványos esemény ismeretében joggal kérdezhettük: mit tett az érdekvédelem kosarába ez a demonstráció? A válasz bonyolult, mint az egész társadalmi élet. Aki azt várta, hogy a tüntetés másnapján teljesülnek követeléseink, az nyilván csalódott. Az eredmények a történelem tanúsága szerint legtöbbször nem így "keletkeztek". Tapasztalt szakszervezeti tisztségviselők tudják, hogy ezek nem az utcán, hanem a tárgyalóasztalnál születnek. Érvek csatájában, kölcsönös engedmények után. A tüntetés "csupán" nyomatékot ad az érveknek. De gyakorta erre is szükség van. A tömeg, amelyet fel tud sorakoztatni maga mögött a szakszervezet, saját erejét, támogatottságát jelzi. Ennek megfelelő súllyal tud nyomást gyakorolni a döntéshozókra. Egy jól működő, az érdekvérvényesítés jobb esélyét megteremteni akaró (tudó) szakszervezetnek nemcsak verbálisan, a sajtó hasábjain kell erősnek mutatkoznia. Időszakonként, ha a helyzet indokolja, a demonstratív eszközöket is be kell vetnie. Egy ilyen döntés persze komoly felelősséget jelent. Viszonylag pontos helyzetértékelést. Meg tudom-e fogalmazni közérthetően a célokat, aktivizálni tudom-e a munkavállalók nagy tömegeit? Még olyan prózai dolgokról sem lehet megfeledkezni, hogy van-e eszközöm, pénzem, amiből megszervezhető a demonstráció? (Nem véletlen, hogy gyenge, kis létszámú szervezetek csak a sajtó hasábjain mutatják meg "erejüket"!)

Nos, van-e elmozdulás, előrelépés a tárgyalóasztalnál? Van-e egyáltalán tárgyalóasztal? Vannak-e kommunikálni tudó, akaró felek? Hiszen néhány hónappal ezelőtt csupa nemleges választ sorolhattunk ezekre a kérdésekre. A mai válasz talán formálódó igen. Kormánykörökön belül józanabb hangokat lehet hallani. Kevesebb a kategorikus, egyoldalú kinyilatkoztatás, tévesen általánosító vélemény. A bizalmatlanság légköre mintha enyhülne...

Az ágazati szintű párbeszédben ez a folyamat már korábban megkezdődött. Talán azért is érzékelhető itt jobban az elmozdulás, mert az előző kormányzati ciklusban a tárca vezetőivel inkább csak folyamatos perlekedés folyt, előrevivő véleménycsere nem. Az érdekegyeztetés jogszabály által előírt fórumainak működtetését is csak nehezen sikerült kikényszeríteni. Ma a hivatalos ágazati érdekegyeztetések mellett az Oktatási Minisztérium és a közoktatásban érintett szakszervezetek vezetői havi rendszerességgel konzultatív találkozókra egyeztetik álláspontjait. A közoktatási törvény módosítására vonatkozó javaslatunk többségét a tárca elfogadta. A PSZ és a Fidesz oktatási képviselőcsoportja között is érdemi párbeszéd formálódik.

Kormányzati és konföderációs szinten később kezdődött az enyhülés, és nem is haladt olyan mértékben, mint az ágazatban, bár kialakulóban vannak az új típusú "társadalmi párbeszéd" intézményei. De mennyi az ellentmondás, a sikertelenség! A kormány hajthatatlansága miatt nem jött létre a megállapodás a szakszervezeti konföderációk, a munkaadói szövetségek és a kormány között. Így a Munka törvénykönyve munkavállaló- és szakszervezet-ellenes módosítását nyilván elfogadja a parlament. Az idejű bérügyekben is süketek párbeszéde folyik, miközben megkezdődött a szociális partnerek között a költségvetési irányelvek konzultációja.

Nehéz megállapítani, hogy a kétségtelenül tapasztalható kormányzati elmozdulás, a józanabb álláspont minek a következménye. A "lerohanás" kudarcának elismerése? A politikai marketing tudatos módosítása? Nyilván több hazai és nemzetközi tényező is szerepet játszik ebben. Nem utolsó sorban tüntetésünk. Még akkor is, ha ezt a kormány képviselői nem vallják be! Túlzott illúzióink nem lehetnek. A párbeszéd, a tárgyalás még messze van a megállapodástól, de végső soron oda vezethet. A majdani eredmények igazolják vagy cáfolják lépéseinket.

Á. A.

A TARTALOMBÓL:

- **TÜNTETÉSI KRÓNIKA**
- **PSZ-KEZDEMÉNYEZÉS AZ ÁLLAMPOLGÁRI JOGOK ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSÁNÁL**
- **ÖNKORMÁNYZATI KÖLTSÉGVETÉSEK ÉS A KÖZOKTATÁS**
- **INTÉZMÉNYEK MEGSZÜNTETÉSE, ÖSSZEVONÁSA - A PSZ ÁLLÁSFOGLALÁSA**
- **JOGALKALMAZÁS**
- **A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI**
- **ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉGEK**

ORSZÁGRASZÓLÓ TAVASZI HANGOK

A hangzatos címmel - nem a hírverés, hanem fél évszázadot meghaladó tapasztalat alapján - egy küszöbön álló, jelentős kulturális programról adunk előzetest:

a Pedagóguskórusok Országos Társasága
1999. május 9-én (vasárnap) 16 órai kezdettel
a Körcsarnokban

(Budapest XIV. Ifjúság útja)

Bárdos Lajos születésének 100. és a társaság megalakulása
10. évfordulójának tiszteletére emlékhangversenyt rendez.

A hónapok óta folyó szervezés, a részvételre jelentkező kórusok száma, szakszervezetünk, valamint a legfelsőbb művelődési vezetőtől a különféle szervezetig terjedő támogatás, továbbá a magyar klasszikus szerzők alkotásaiból összeállított program rendre azt ígéri, hogy a jubileumi kórustalálkozó pirosbetűs ünnepe lesz a hazai művelődésnek.

Hogy így legyen, annak immár egyetlen feltétele az, hogy ne csak színpadról szóljon bizonyosan lenyűgöző erővel az ének, hanem a hatalmas nézőtér se ásitózzék üresen: teljék meg lelkes, a szép hangokat szerető hallgatósággal.

A belépés díjtalan, így mégoly sovány pénztárca sem lehet akadály, hogy a fővárosból és a környékéről - noha csábítja őket a várhatóan verőfényes májusi kiskert vagy valamilyen messzibb üdülő - sokan elmenjenek a Körcsarnokba. Nem fognak csalódni: bizonyosan feledhetetlen élményt kapnak ajándékba, amely mindennapjaikat is átmelegíti.

ÖTVEN ESZTENDEJE...

Fél évszázada, hogy megalakult a *Tankönyvkiadó Nemzeti Vállalat*, amely monopóliumként gondoskodott a különféle oktatási intézmények tankönyveinek a megjelentetéséről, e mellett a legszélesebb értelemben vett pedagógiai irodalom is feladatkörébe tartozott. Az akkori politikai és gazdasági helyzetnek megfelelően az ideológiai rendszer és az anyagi szűkösség egyaránt befolyásolta tevékenységét, de nem annyira, hogy kiadványainak alapvető értékeit ez veszélyeztette volna. Az egyre terebélyesedő intézmény munkássága az idők változásához igazodva alakult, és bár a rendszerváltást követően a széthullás lehetősége fenyegette, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. néven talpon maradt, sőt vezető szerepet töltött és tölt be az egyre növekvő piaci versenyben is.

Érdemes volt hát megrendezni azt a hivatkozás nélküli, de méltóságos ünnepséget, amelyre a jubileum alkalmából 1999. április 14-én került sor a Pesti Vigadó látványos kamaratermében.

Az Oktatási Minisztérium képviselőjében dr. Pálkás József politikai államtitkár szólta a küzdelmes múltból, melyben a kiművelt emberfők sokasága tanult a kiadó könyveiből, és az izgalmas jelen kihívásairól, amikor versenytársként megjelent már a "komputer tankönyvernyője".

Őt követően kulturális műsorral jelentkeztek az ország iskoláiból verbuválódott kicsi és fiatal diákok.

Az ünnepség főlemelő élménye volt, a "színes betét" után, *Petró András* visszaemlékezése, amely egyszerre líraian és tárgyilagosan idézte vissza azt az időt, amikor 16 éven át - 1973-tól 1989-ig az ő irányításával dolgozott - példáját követve - áldozatos lelkesedéssel és biztos fölkészültséggel a kiadó széles gárdája.

Méltó befejezésként hangzott el dr. Ábrahám István vezérigazgató ünnepi beszéde, aki még Petró András keze alatt tanulta a kiadói művészetet, s aki 1992 óta áll a kitűnő intézmény élén. A vállalat jelentős feladatának tartotta, hogy megteremtett helyéhez méltóan "jót és jól adjon". Remélhetően ezzel példaadó műhely lehet abban a szinte már anarchikus bőségben, amely ma a tankönyvpiacot jellemzi. Ugyancsak nagy szükségük van erre a pedagógusoknak, tanulóknak és szülőknek egyaránt. F. A.

A tisztségviselők figyelmébe!

A Pedagógusok Lapja a szakszervezeti tagság egészének rendszeres tájékoztatását szolgálja.

Ezért kérjük tisztségviselőinket, hogy az egyes számokat minél szélesebb körben tegyék hozzáférhetővé. Ez egyaránt érdeke mozgalmunknak és tagjainknak.

LEGSZEBB KINCS A BARÁTSÁG

A "Tihanyi Vándorszínpad 2000" társulata élő meseszínházi előadást ajánl kisiskolásoknak 10 éves korig.

Hivatásos művészek a gyerekek problémáiról készült zenés mesedarabbal - a pedagógusok áldozatos munkáját segítik. A mese erdei lények életén keresztül eljuttatja a gyerekeket a felismeréshez, hogy "legszebb kincs a barátság". (Ez a darab címe is.) Bemutatható színpadon, pódiumon és tornateremben is.

Megrendelhető: 06(30)-9648-699. TIHANYI

Autóbuszrendelés! Készséggel állunk rendelkezésükre a néhány órás színházlátogatástól a többnapos bel- és külföldi kirándulásaikhoz autóbuszok biztosításával. Telefon/fax: 330-5540

Víz tisztítás. Ha az ivóvíz minőségével bármi gond van, érdemes a KHBO Bt.-hez fordulni, amelytől a legkorszerűbb berendezés igényelhető. Cím: 1554 Bp., Pf.: 123.; Telefon: 339-5316

OLCSÓ ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉG
Tiszaécske-Kerekdombon

osztályok, magánszemélyek számára, több csoport lekötése esetén extra kedvezmény.

További információ: 06/56/470-253; 06(20)-9316-490

Kiadó Verőcén, nagy kertben faházaz nyaraló július 19-től augusztus 13-ig, illetve augusztus 30.-tól szeptember 24-ig.
Telefon: 332-4260 (reggel vagy este).

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Felelős szerkesztő:

Árok Antal

Olvasószerkesztő:

dr. Fényi András

Technikai szerkesztő:

Márfiné Béczi Erika

Szerkesztőség:

1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon: 322-8464,
valamint a központi számok

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja:

a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10.

Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: <http://www.deltasoft.hu/pszseh/>

E-mail: psz-seh@mail.mata.hu

Felelős kiadó:

Borbáth Gábor főtájtár

Terjeszti

a Pedagógusok Szakszervezete

Index: 26651 ISSN 0133-2260

ORSZÁGOS KÖZSZOLGÁLATI TŰNTETÉS A FŐVÁROSBAN

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma kezdeményezésére 1999. március 20-án mintegy harmincezer közalkalmazott, köztisztviselő tüntetett az Országház előtt. A tüntetés céljait, követeléseinket előző számunkban megjelent felhívásunk tartalmazta (a közalkalmazotti bértábla befagyasztásának megszüntetése; az oktató-nevelőmunka társadalmi jelentőségét elismerő, tisztességes megélhetést nyújtó bérek; a közoktatás béreinek felzárkóztatására vonatkozó kormányzati program; az állam egyetemleges felelősségét kifejező, bér- és működési garanciát nyújtó oktatásfinanszírozás; szakmai konszenzussal kialakított oktatáspolitikai, hosszú távon stabil jogi szabályozás a közoktatásban; jogbiztonság a munkavállalóknak, rendezett munkaügyi kapcsolatok, érdekegyeztetés), illetve a petíció (lásd lapunk 7. oldalán) rögzítette. A demonstráción részt vett a SZEF valamennyi tagszervezete, köztük a Pedagógusok Szakszervezetének tagsága. A tüntetéshez más konföderációhoz tartozók is csatlakoztak. Így az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT - felsőoktatás, kutatás), a Független Rendőr Szakszervezet, a Villamosipari Dolgozók Szakszervezetének tagjai. A demonstrációtól nyilatkozatban határolták el magukat a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének vezetői, ám a Liga Szakszervezetek konföderációja, amelyhez a PDSZ is tartozik, szolidaritását fejezte ki. Távol maradtak a tüntetéstől az MSZOSZ-hoz tarto-

zó Magyar Szakképzési Szakszervezet tagjai is. Nagy létszámmal és aktivitással vettek részt viszont az MSZOSZ-tól nemrég a SZEF-hez csatlakozott Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetének (BDDSZ) tagjai.

A tüntetők gyülekezőhelyszínei a belváros különböző pontjain voltak. A PSZ tagjai a megszokott helyen, a Magyar Tudományos Akadémia székháza előtt, a Roosevelt téren találkoztak Velünk együtt gyülekeztek a BDDSZ, az MKKSZ és az ÉSZT tagjai is.

Az Akadémia előtt összegyűlt tömeget Varga László, a PSZ titkára köszöntötte (beszédét összeállításunkban közreadjuk), majd Gentai János, a Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezetének (MKKSZ) tisztségviselője, Tóth Attila fizikus, a Tudományos Dolgozók Szakszervezetének szóvivője, Blahó Annamária, a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetének alelnöke és Varga Mária, az MKKSZ képviselője szólt. A Roosevelt téri nagygyűlést Jenei Attiláné, a PSZ Debrecen területi titkárának hozzászólása zárta le. (Beszédét összeállításunkban közöljük.)

Az MTA székháza előtt összegyűlt sokezeres tömeg az Akadémia utcán keresztül a Kossuth térre vonult, ahol találkoztak a város különböző részein gyülekező és szintén ide vonuló egészségügyi-szociális, közművelődési, vízügyi, rendőrségbelügyi dolgozók tömegeivel. Tizenegy óra

után néhány perccel a Himnusz eléneklésével vette kezdetét az Országház előtti nagygyűlés, ahol Kozma Károly, a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének főtitkára köszöntötte a tüntetés résztvevőit. Ezt követően dr. Szabó Endre, a SZEF elnöke mondott beszédet (összeállításunkban ezt is közreadjuk), majd dr. Kuti László, az ÉSZT alelnöke, Mester Jánosné, a BDDSZ elnöke, dr. Bárdos Judit, a BDSZ főtitkára, dr. Gulyás Judit, az EDDSZ elnöke, Vadász János, a KKDSZ elnöke, dr. Novák Csilla, a KSZSZ elnöke, Fehér József, az MKKSZ főtitkára, Kánai László, a Mentődolgozók Önálló Szakszervezetének titkára, Mihalovits Ervin, a SZEF Nyugdíjasválasztmányának elnöke szólt. A záróbeszédet Borbáth Gábor, a PSZ főtitkára, a SZEF alelnöke mondta. (Beszédét lásd az 5. oldalon.) Felolvasták a tüntetőkhez címzett szolidaritási nyilatkozatokat is, köztük Emilio Gabagliónak, az Európai Szakszervezeti Szövetség főtitkárának üzenetét. Végül a tüntető tömeg meghallgatta és hangos helyesléssel elfogadta a petíció szövegét.

A demonstráció nem sokkal a déli harangszó után, a Szózat hangjaival ért véget, majd a tüntetők fegyelmezetten elvonultak. Rendzavarás, provokáció sem a tüntetés alatt, sem utána nem történt. Erőt demonstráló, fegyelmezett tüntetés résztvevői lehettünk.

Szerkesztőség

A TŰNTETŐK NEVÉBEN

VARGA LÁSZLÓ, a PSZ titkára

Köszöntöm a közoktatás, a belügy, a bölcsődék, a köztisztviselők szakszervezeteit, azoknak tagjait, és köszönöm, hogy itt vannak a SZEF által szervezett mai demonstráción.

Velük együtt köszöntöm az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés képviselőit, akik jelenlétükkel arról tettek tanúságot, hogy az ÉSZT nemcsak szolidáris a SzeF akciójával, hanem tevékeny résztvevője is annak.

Kedves Barátaim!

Mi hozott minket újra e térre? Én azt hiszem, hogy aki ismeri a közszféra valóságos viszonyait, annak költői a kérdés. Az megtalálja a választ a befagyasztott közalkalmazotti bértáblában, az ugyancsak hibernált köztisztviselői illetményalapban, a többségünk számára rosszabb feltételeket jelentő adórendszerben.

Az össze tudja vetni a valóságot a választási és kormányzati ígérekkel. Az tudja, mert a saját bőrére érzi, hogy a közszféra jövedelmeinek felzárkóztatása üres ígéret, amelynek "birtokában" még az elemi szintentartás is lehetetlen.

Az ígéret beváltásának kikényszerítéséért vagyunk itt, és ezért találkozunk 11 órától a város több pontján gyülekező kollégáinkkal a Kossuth téren.

Azért vagyunk itt, mert sokakkal együtt úgy gondoljuk, hogy egy európai szintű közszolgáltatás megteremtésének nélkülözhetetlen feltétele a köz munkásainak európai szintű megfizetése. Ehhez perspektívát nyújtó programot akarunk a döntéshozóktól, a kormánytól - a legrosszabb program - a bérbefagyasztás helyett.

És miért vagyunk itt mi, pedagógusok? Hiszen mi vagyunk a fókuszban, mi a garantált! bérfejlesztésben részesülők közé tartozunk.

- Itt vagyunk, mert mi sem azt kaptuk, amit ígértek. Mert a fókusz csúnyán elhomályosítja az adó és tb-jogszabályok változása.

- Itt vagyunk, mert az intézményekben velünk együtt élő és nélkülözhetetlen technikai és adminisztratív munkát végző kollégáink fizetésemelésére nincs garancia. Az ő bérnövekedésük sok helyen nem vagy kis mértékben valósult meg.

- Itt vagyunk, mert a jelenlegi megoldás számunkra sem jó.

- Itt vagyunk, mert az érdekegyeztetés gyakorlata és a kormánytervezet változtatási szándéka nem nyújt megfelelő jövőképet.

- Itt vagyunk, mert **szolidárisak vagyunk a közsféra többi dolgozójával.**

Azt, hogy mit követelünk, a Kossuth téri tömegtüntetésen összegezzük, elfogadva egy petíciót, amit átadunk az országgyűlés képviselőinek.

Szavaim kiegészítéseként egy fontos mozzanatról kell szólnom.

Sokan vagyunk most itt, de jópáran hiányoznak. Nem lehetnek velünk azok a kollégáink, akik az ország ár- és belvíz sújtotta területein sokszor tanítványaikkal együtt, megfeszítetten dolgoz-

JENEI ATTILÁNÉ, a PSZ debreceni regionális szervezetének titkára

Demonstrációnknak bizvást jelmondata lehet Humbold kijelentése: "Sokkal fontosabb, hogyan alakítja az ember a sorsát, mint az, hogy mi a sorsa." Mi itt mindannyian ezt valljuk, és ezt tesszük. Meggyőződésünk és tapasztalatunk, hogy alakítani, jobbítani csak akkor tudjuk egyéni és közösségi sorsunkat, ha a tagság és a szakszervezeti tisztségviselő gárda egységbe kovácsolja erőit. Van, mi ellen közösen küzdünk!

Mint munkavállalókat próbálnak bennünket megosztani, szembeállítani:

- a munkahelyeken munkatársat munkatárssal,
- az ágazatokat: az oktatást az egészségüggyel,
- városokat városokkal,
- érdekegyeztetést csak a munkahelyeken az országos helyett.

Halljuk a kétszínű ígéretést: "Pedagógusok! Kaptok 16%-ot, de először elvonunk éves szinten 8% bért az 1999. évi költségvetésből összközalkalmazotti szinten, és visszaadunk 16%-ot a pedagógusoknak?" Ezt tette a mi debreceni önkormányzatunk is.

Azt is halljuk: "Erősködtök - 13%-ot akartok a többi közalkalmazottnak - megadjuk, de a dologi terhére. Arra a dologra, ami már évek óta nem emelkedett." Ismét a debreceni gyakorlat a leleplező példa.

DR. SZABÓ ENDRE, a SZEJ elnöke

Nagyrabecsúlással és barátsággal köszöntöm a demonstráció minden résztvevőjét. Köszönöm, hogy elfogadták meghívásunkat, s megjelenésükkel kifejezik összetartozásunkat, közös akaratunkat és elszántságunkat jogos és igazságos harcunk folytatása mellett.

Nem jókedvünkben jöttünk ma több tízezeren a Kossuth térre. A kialakult helyzet kényszerített rá bennünket. A közszolgálati munkavállalók béreinek ez évi emelésére irányuló erőfeszítéseink a tárgyalóasztaloknál sikertelenek maradtak. A helyi béralkuk nagy része sem hozott elfogadható eredményeket. A bértárgyalások folytatására tett közelmúltbeli javaslatunk sem talált meghallgatásra a kormány részéről.

Így nem maradt más választásunk, mint az, hogy itt, az Országház előtt hozzuk nyilvánosságra álláspontunkat, követeléseinket.

Csalódottak vagyunk, becsapottnak érezzük magunkat. A kormánykoalíció pártjainak ígéreteiből, felelős kormányzati tényezők nyilatkozataiból, amelyek a közszférában dolgozók kereseteinek érzékelhető javítását helyezték kilátásba, szinte semmi sem valósult meg.

Tisztességes béremelés helyett a kormány befagyasztotta az illetményalapokat, vagyis az egyetlen törvényes garanciát arra, hogy a bérek általános érvényű emelése valóban megtörténjen. A bérek idej befagyasztása olyan, példa nélküli merénylet a közszférára munkavállalóival szemben, amit eddig egyetlen kormány sem mert elkövetni. Hatása nem csupán az idej évben jelentkezik, hanem a következő években is rendkívüli károkkal jár.

Tudatunk kell az ország közvéleményével, Európával és a világgal, hogy többszázezer közalkalmazott és köztisztviselő az idén kevesebbet keres, mint tavaly, rosszabbul él, mint a múlt évben. Történik mindez havi 30-40 ezer forintos nettó keresetek, s

nak a kár enyhítésén és a nagyobb katasztrófa elkerülésén. Köszönet, elismerés illeti őket áldozatos munkájukért. Azoknak a kartársaknak pedig, akik mindennapi életében a nagy tavaszi árvizek súlyos károkat okoztak, minden lehetséges segítséget meg kell adnunk.

Befejezésül kérem, hogy **méltósággal, fegyelmezetten, de erőt mutatva vegyünk részt a közös tüntetésünkön.** Bizonyos vagyok benne, hogy így is történik.

Köszönöm, hogy meghallgattak!

Milyen ördögi kör: az önkormányzattól a kormány von el, az intézményhálozattól az önkormányzat.

Végül mint a mesében: Adtam is, meg nem is, hoztam is, meg nem is. Ki kerül ki plusszal, nyereséggel? A KORMÁNYZAT.

Béralku? Egyeztetés, tárgyalás? Csak éppen nincs miről és nincs kivel.

És ez a közsféra, ez az alulfizetett, állami és önkormányzati feladatot ellátó, élő anyaggal, emberekkel, ifjúsággal, gyermekekkel bánó, dolgozó szféra halad Európa felé. Szégyenteljes elmaradottságunk a bérek tekintetében gát lehet, elodázhajja a csatlakozás idejét.

Az 1999. év, ez a csúfos bérhelyzet sem szolgálja országunk csatlakozási vágyát!!!

Kiáltunk együtt, azokat is szóra buzdítva, akik most nincsenek itt:

Igenis akarjuk sorsunkat alakítani!

Igenis egyenrangú tárgyalópartnerek akarunk maradni és lenni!

Igenis nevelni, gyógyítani, lakosságot szolgálni akarunk, mégpedig megbecsült tagjaként a társadalomnak!

Igenis éltető jövőképet akarunk!

Mi is **polgárok** szeretnénk lenni, de nem az elcsépelet frázis, hanem a szó igazi értelmében, a szó emberi tartalmában!

a nemzetgazdaság kereseti átlagától több mint 10 %-os elmaradása mellett. Történik mindez akkor, amikor a kormányzati sikerpropaganda hosszú ideje azt harsogja, hogy a magyar gazdaság a világ legdinamikusabban fejlődő, legstabilabb gazdasága. Amikor a GDP 4-5 %-os növekedést mutatott az elmúlt évben. Amikor a parlament — legalábbis a büszke pénzügyminiszter szerint — minden idők legjobb költségvetését fogadta el.

Gratulálunk, miniszter úr!

Igaz, az utóbbi időben már másféle hangok is hallatszanak kormánykörökből, és aggódva figyelmeztetnek egyes gazdaságkutatók is, hogy a közsféra béreinek túlzott, a hivatalosan hangoztatott 13 %-kal szemben valójában átlagosan 6,4, illetve 9,2 %-os növekedése veszélyezteti a gazdaságot. Gyorsítja az inflációt, túlfogyasztással fenyeget. Kiforgatja egyensúlyából az állami költségvetést, tönkreteszi a stabilitást.

A közsféra túlfizetettsége miatt álmatlanságban szenvedő gazdaságkutatók feleslegesen bátorítják a kormányt, hogy álljon ellent a bérköveteléseknek, mert ha valamiben, akkor a bérből és nyugdíjból élők megsarcolásában, a közsféra gyalázatosan alacsony bérszínvonalának konzerválásában a kormány eddig is példamutató cselekedeteket vitt végbe!

Miközben a szakszervezeteket folyton arra inti, jogaik szándékolt megnyirbálása mellett, hogy tanúsítsanak önmérsékletet, megértést, felelősséget.

A közsféra munkavállalóinak pedig így szól a polgári kormány üzenete: fizessék továbbra is fegyelmezetten megemelt adókat és tb-járulékokat, hadd jusson számolatlanul és ellenőrizetlenül pénz a bankok véget nem érő konszolidációjára, a százféle kétes támogatásra, a zsíros állások szaporítására! Dolgozzanak többet és színvonalasabban, éljenek beosztóbban és kevesebb bérből is job-

ban. A nyugdíjasok is fogják vissza fogyasztásukat, mert veszélyeztethetik az importot.

A mi válaszuk minderre az: elégünk van a jó tanácsokból, a jövőre vonatkozó ígéretésekből, a felháborító cinizmusból!

Visszautasítjuk azokat a vádak is, amelyekkel azért illetnek minket, hogy miközben sok ezren az ár- és belvíz veszéllyel néznek szembe, s hajlékaikat veszítik el, mi itt, a Kossuth téren bérkövetelésekkel lépünk fel. Azoknak, akik vádolnak bennünket, innen tudatjuk, hogy akik a védelmet éjjel-nappal szervezik, akik a védőoltásokat adják, akik a gyermekekre vigyáznak az iskolákban, a bölcsődékben, az óvodákban, az idősekre a szociális intézményekben, akik a művelődési otthonokban átmeneti szállást rendeznek be, akik a bajba jutottak vagyonát őrzik, mind-mind köztisztviselők, közalkalmazottak, szolgálati viszonyban állók. Olyan hivatásukat teljesítő emberek, akik joggal megérdemlik, hogy végre valahára valamivel jobb körülmények között élhessenek. Ne mindig csak velük fizetessék meg az árvíz, az aszály, a felelőtlen pénzügyi gazdálkodás, a számolatlan, ellenőrizetlen állami túlköltségek.

Nem tudnak tehát éket verni közénk és a bajba jutottak közé. Nem vonhatják kétségbe a gyakorlatban bizonyított szolidaritásunkat!

Tisztelt Barátaink!

Nekünk, közsférában dolgozóknak nap nap után előírják feladatainkat, szigorítják összeférhetetlenségi szabályainkat, apellálnak szolgálati eskünkre, hivatásbeli, lojalitási kötelezettségeinkre, miközben tovább kurtítják munkavállalói jogainkat.

BORBÁTH GÁBOR, a PSZ főtitkára

Kedves Kollégáink, Barátaim!

Köszönöm, hogy eljöttetek és bebizonyítottátok, hogy ellenállatok a megfélemlítésnek. Hogy nem hagytátok alamizsnával megvesztegetni magatokat. Pedagógustársaim és kollégáim, akik nélkül elképzelhetetlen óvoda, iskola és kollégium, soha ne engedjétek, hogy szembefordítsanak titeket egymással és a köz többi szolgálatával!

Ismét itt vagyunk együtt a téren. Itt vagyunk újra — 1990, 1993 és 1995 után ismét tüntetünk — és tudjuk, igazi eredményt csak közösen érhetünk el. Ezt bizonyítja az a 46750 aláírás is, amit néhány hét során tiltakozásul összegyűjtöttünk, a technikai-adminisztratív dolgozók béremelésének bizonytalansága miatt.

A társadalom jövője, az ország jövője függ attól, hogy milyen iskolában, milyen körülmények között oktatunk, nevelünk.

Most és innen mi is üzenünk a politikusoknak, a kormánynak: ha az övékéhez hasonló polgári életvitelt nem is, de a tisztességes emberi megélhetést biztosító kereteket megköveteljük magunknak! Nem napszámosként tengődő alattvalóként, hanem a közjót szolgáló szuverén közszolgaként kívánunk dolgozni és élni!

Követeléseink nem pusztán saját érdekeinket szolgálják. Kifejeződik bennük az állampolgároknak nyújtandó közszolgáltatások jelenéért és jövőjéért érzett aggodalmunk és felelősségérzetünk is. Azt akarjuk s azért kívánunk becsületesen dolgozni, hogy a betegek mielőbb gyógyulttá válhassanak. Hogy gyermekeinket, unokáinkat színvonalas oktatás és nevelés készíthesse fel az életre. Hogy megőrizhessük és gyarapíthassuk kultúránkat. Hogy emberségesen és törvényesen intéződjének mindennapos ügyeink. Hogy békében és biztonságban élhessünk. Hogy egy szabad ország kiegyensúlyozott, emberi körülmények között élő állampolgáraiként csatlakozhassunk az Európai Unióhoz.

Ez az üzenetünk, ez a felhívásunk 1999 idusán, innen az ország háza előtt. Figyelmeztetünk a törvényhozókat, a kormány felelősségére, építünk a szakszervezeti mozgalom és a civil szervezetek összefogására és szolidaritására, számítunk a nemzet minden állampolgárának megértésére és támogatására!

A SZEJ jelszavával köszönöm, hogy meghallgattak:

EGYÜTT,

EGYMÁSÉRT,

AZ ÉLET MINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSÁÉRT!

Minket a lelkiismeretünk hozott ide, hogy fölébresszük azok lelkiismeretét, akik ma a döntéseket hozzák.

Ne feledjük, minden társadalomnak olyan jövője lesz, amelyet áldozathozatalával kiérdemel.

Mi már meghoztuk ezt az áldozatot az elmúlt tíz évben. Itt az ideje helyzetünk megváltoztatásának. Hiába gombolyú a Föld, ha az Unióba tartunk, nem indulhatunk kelet felé.

Az uniós feltételeket itthon kell megteremteni. Ezért jöttünk el, ezért fogunk össze és küzdünk addig, amíg el nem érjük ezt a célt.

Mondjátok el otthon, mondjátok el mindenkinek, hogy sokan vagyunk itt együtt, és egy célt máris elértünk: az összefogást.

Ki fogjuk kényszeríteni a tárgyalást, és ki kell kényszerítenünk a megállapodást.

Változást akarunk *már idén*, és valódi jövőt ígérő ezredfordulót!

MIÉRT JÖTTEK?

JUHÁSZ OLGA sajtómenedzser beszélget a tüntetőkkel

Fél tízről egyre nagyobb csoportokban érkeztek a tüntetők a Magyar Tudományos Akadémia épülete elé, ahol a Pedagógusok Szakszervezete várta tagjait és azokat, akik úgy érezték, hogy ott a helyük. Jöttek, mert egyetértettek a demonstráció céljával, az oktatásügy, a szakma egyéni sorsokban mérhető további presztízsvesztésének megakadályozásával.

Jöttek az oktatók, tanítók, tanárok és az oktató-nevelő munkát segítő technikai és adminisztratív dolgozók. Jöttek azok, akik már tudták, hogy nem kapnak béremelést, s azok, akik március utolsó hétvégéjén még remélték, hogy április elején valamivel több lesz a borítékban. Jöttek azok, akik önsorsukon kívül egy ügy, egy közösség érdekeit féltették, s azok, akik a kormány szakszervezetekkel szembeni macska-egér harcát munkavállalói létük fenyegetettségként élték (élik)

meg. Voltak, akik első alkalommal jöttek a térre, míg mások visszatérőként.

Ez utóbbiak közé tartozott *Szabó István*, a kecskeméti Arany János Általános Iskola alkalmazottja. "Másodszor vagyok itt. Már nem is emlékszem, hogy legutóbb két vagy három éve. Annyira élők még az emlékeim. Most a szakszervezetekkel kapcsolatban történtek olyan dolgok, amelyek az érdekegyeztetésben problémát jelentenek. Nekünk pedig szükségünk van arra, hogy a szakszervezet védhesse érdekeinket. És persze a bérekkel is bajunk van."

Nagy Ferencné Miskolcra jött a tüntetésre. Az Éltés Mátyás Általános Iskola takarítónője "Iskolát, munkát, kenyeret!" táblát hozott magával. "Az a hír járja a városban - mondta -, annyira nincs pénz, hogy nem tudják fenntartani az iskolát. Általában - a hírek szerint - létszámleépítések lesznek." Ők ugyan megkapták a

13 százalékos béremelést, de a kedvezmények megvonása és az adótörvény változása miatt mégis úgy érzi, becsapták őket. "Úgy érzem, hogy ez nincs meg annyi. Mi lesz velünk, ha még az iskolát is bezárják?"

Papp Zsófia, két éve végzett ifjú tanítónő Mohácsról érkezett. Azért jött, mert nagyon alacsonynak tartja a pedagógusok és a közalkalmazottak fizetését. "...több pénzt érdemelnének, mert többet dolgoznak az emberekért meg a társadalomért és az országért. És nem csak saját malmukra hajtják a vizet." Úgy vélte, jó dolog, hogy együtt jött az utcára a pedagógus és a többi közalkalmazott.

Ugyanígy vélekedett erről *Búzás János* Dunaújvárosból, a Dunaferri Szakmunkásképző és Szakközépiskola szakoktatója. "...Csak együtt van értelme tiltakozni. Gondolom, hogy akik itt vannak - tehát nem csak az oktatás résztvevői -, ugyanígy érzik." Úgy véli: "Kitapintható az a politikai törekvés, hogy a közszféra szereplőit és a pedagógusokat szembefordítsák egymással. Ezt több évre visszamenőleg tapasztaljuk, hiszen a köztudatba úgy ment ki, hogy a pedagógusok milyen sokszor és ilyen-olyan nagy mértékű béremelést kaptak. Csak a pedagógusok azok, akik ezt nem érezték! Reálértékben nem jelentkezett, legfeljebb papíron. Mint most is a 16 százalék... Évek óta tart, hogy egyre nehezebben érezzük magunkat mi, akik a szakképzésben dolgozunk. Ezért több kollégával döntöttünk úgy, hogy így próbáljunk változtatást kikényszeríteni. ... Én most konkrétan a szakképzésről beszélek. Az egész szakképzés rendszerében látok, érzek olyasmit, ami - az én eszem szerint meg a 23 éves gyakorlatom szerint - nem jó irányba mutat. ... Azt kellene tisztázni, mit akarnak a szakképzés területén. Szükség van-e a mi munkánkra vagy nincs szükség? Ha szükség van, akkor becsülik meg, ha nincs, akkor meg mondják meg, mondja meg valaki, és keresünk máshol boldogulást!"

Hompolt Istvánné, aki a sármelléki ÁMK-ból jött, szintén nem csak a béréért tartotta fontosnak, hogy tüntessen. Aggódi az intézményért, az intézményben tanuló, művelődő gyerekek jövőjéért és a falu szellemi életéért. "Sármellék vidéki kis falu. Eddig élvezte a 2.000 fő alatti településeknek nyújtott kedvezményt, amitől ebben az évben esik, hiszen az ilyen létszámú települések a kormányrendelet szerint nem kaphatnak plusz támogatást. Romlanak az intézmények. Óriási gond van a karbantartásokkal, a fenntartás elviszi az összes kiadást. Eszközfejlesztésre nem jut pénz a kis falvakban, és hogyha esélyegyenlőségről beszélünk, akkor a falusi gyerekek esélyegyenlőségéért még most lehetne valamit tenni azzal, hogy az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került községeket igenis segítik, hogy legalább a rendes szaktárgyas, szakszerű oktatásnak a lehetőségét megkapják, ha már a vidéki körülményeik miatt úgy is rengeteg hátrányba kerülnek a városi gyerekekhez képest. Mi ÁMK-szerkezetben működünk, az intézmény összlétszáma 37 fő, technikai dolgozókkal, pedagógusokkal és óvodákkal, közművelődéssel együtt. A kormányrendelet nekünk azt jelenti, hogy gond a fűtés, világítás, vízköltségeknek a kifizetése. Ezek folyamatosan emelkednek, ugyanakkor a költségvetési támogatás soha nem emelkedik ebben a mértékben. A községnek egyre kevesebb központi költségvetési támogatás jut. Egy-soros iskola vagyunk. Ez annyit jelent, hogy ha a szakos ellátottságot 100%-os szinten akarjuk megoldani, akkor nagyon nagy

összegekbe kerülnek a bérköltségek. Most a helyi egyeztetés útján, önkormányzati forrásból a technikai dolgozók is kaptak 14 százalékos béremelést, de rettenetes megterhelést jelentett. A bérszínvonaluk viszont olyan alacsony volt előtte, hogy nem lehetett megtenni, hogy akik nettó 16-17 ezer forintot visznek egy hónapban haza, azok ne kapják meg ezt a béremelést. A 16 százalék életkoronként, végzettség szerint különbözőféleképpen érintette a pedagógus-végzettségűeket. Sajnos a középkorosztály és az idősebb korosztály a közalkalmazotti kedvezmények az 1 milliós felső határhoz való kötésével nagyon rosszul járt. Azzal együtt, hogy túlmunkára kötelezhetnek bennünket. Ez rabszolgatörvény. Én alsó tagozatban dolgozom, gyógypedagógus vagyok. Tanítok 4. osztályban, illetve logopédiázok a beszédhibás gyerekekkel. Emellett - mivel falun vagyunk, természetszerű, hogy a falusi pedagógus a község kulturális és művelődési életében is részt vesz. Csináljuk is szívesen, csak az is olyan terület, amire megint csak pénz nem jut, a semmiből kellene csodákat művelnünk. Pedig a falun élők is egyre jobban érzik, nyitódik a világ. A gyerekek is egyre távolabbi, középfokú oktatási intézményekbe kerülnek be. A szülők elismerik és látják azt, hogy mi miért dolgozunk és mit csinálunk. Azt szeretnék, hogy a gyerekek ugyanolyan feltételekkel juthassanak el a középfokra, mint a városi gyerekek. A mi munkánkat eddig is nagyon-nagyon támogattak. Nagyon sok segítséget kaptunk tőlük, és biztos vagyok abban, hogy ezután is támogatni fognak bennünket. Ezekért, így együtt tartottuk fontosnak eljőnni a mai megmozdulásra. Én remélem, hogy ez a demonstráció felhívja a kormány figyelmét a választási ígéreteire, azoknak a betartására. Én fair magatartást várok el a kormánytól, ne mindig csak a mézesmadzagot húzogassa el az emberek orra előtt, hanem egyszer végre tegye meg azt is, amit ígért."

Természetesen Budapest is megmozdult. *Pál Ibolya* így fogalmazott:

"- A XIII. kerületi Eötvös József Általános Iskolából, a Futár utcából vagyunk itt a kolléganőimmel együtt. Eddig minden megmozduláson részt vettünk, amit a Pedagógusok Szakszervezete szervezett az elmúlt időben. Igaz, régen többen voltunk itt a kerületből, most kicsit kevesebben, de eljöttünk, mert úgy éreztük, hogy itt a helyünk, mert a helyzetünk tarthatatlan. Létfminimum alatt élünk lassan már, pedagógusbérekéből nem lehet családokat fenntartani, gyerekeket nevelni. Az iskolák helyzete is rendkívül nehéz. Olyan béreket szeretnénk, amiből élni lehet megfelelő szinten. Nem is vágyunk túl nagyra, csak egy átlagos szintű "polgári" - nagyon tetszik ez a szó, hogy polgári - színvonalon szeretnénk élni. Azt akarjuk, hogy az iskoláknak a fenntartói adjanak pénzt, hogy ne kelljen iskolát bezárni, ne kelljen pedagógusokat elbocsátani. Végül is nekünk az a feladatunk, hogy a jövő számára neveljünk embereket. És azt sokkal ideálisabb lenne kisebb létszámú osztályban végezni. Mert ha nem törekszünk a minőségi munkára, akkor azt hiszem, sőt, szinte teljesen biztos, Balkán vagy Afrika felé inkább közelebb fogunk állni, mint Európához. Itt tenni kell valamit. Miután ilyen nagy tömeg van itt, és ennyi sokféle szakszervezet összefogott, én nagyon bízom benne, hogy végre egyszer ránk figyelnek, és lesz értelme ennek a megmozdulásnak."

A március 20-i demonstráció Kossuth téri eseményeiről részletes tájékoztatást ad a **SZEF Hírlevél** áprilisi száma. Ebben rendre megtaláljuk - az elhangzás sorrendjében - a részt vevő szervezetek képviselőinek felszólalásait, valamint a szolidaritási leveleket, táviratokat.

Külön figyelmet érdemel, hogy a Hírlevél közli azt a levelet, melyet a SZEF Szövetségi Tanácsa megbízásából dr. Szabó Endre elnök írt február 22-én Orbán Viktor miniszterelnöknek, és Tímár Ferenc főtanácsos semmitmondó válaszát.

PETÍCIÓ

AZ ORSZÁGGYŰLÉSHEZ ÉS A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYÁHOZ

Mi, a közszolgálat munkavállalói és nyugdíjasai, közalkalmazottak, köztisztviselők, szolgálati viszonyban állók, akik résztvevői voltunk az 1999. március 20-ai tömegtüntetésnek,

kijelentjük, hogy csalódottak és elégedetlenek vagyunk, mert tisztességes béremelés helyett a kormány befagyasztotta a közalkalmazotti bértáblát és a köztisztviselői illetményalapot, az egyetlen törvényes garanciát arra, hogy a bérek általános érvényű emelése megtörténjen.

Az intézkedés következtében, továbbá az adó- és társadalombiztosítási terhek növekedésének hatásaként többszázezer közalkalmazott és köztisztviselő, szolgálati viszonyban álló munkavállaló kevesebbet keres, mint tavaly, rosszabbul él, mint a múlt évben. Ez tűrhetetlen és elfogadhatatlan számunkra, miként a globális módon elrendelt 3 százalékos létszámcsökkentés, az intézmények bezárása, a munkavállalói és szakszervezeti jogok megnyirbálása is.

A kialakult helyzet megváltoztatása érdekében

— **követeljük** a közalkalmazotti bértábla és a köztisztviselői illetményalap befagyasztásának visszavonását,

— **követeljük** a közszféra egészére kiterjedően a közalkalmazotti bértábla tételeinek, valamint a köztisztviselői illetményalapnak 16 %-kal történő emelését, 1999. március 1-től garantált és elkülönített költségvetési forrás biztosítása útján,

— **követeljük** a megalapozatlan, „fűnyíró-elvű” 3 %-os létszámcsökkentésre kiadott intézkedések visszavonását, a felmentés alatt állók visszahelyezését,

— **követeljük** a munkavállalói és a szakszervezeti jogok tiszteletben tartását, a megkurtításukra irányuló javaslatok visszavonását,

— **elengedhetetlennek tartjuk** az érdekegyeztetés intézményeinek érdemi működtetését, a hatékony szociális partnerséget.

Felhívjuk a kormányt a nyugdíjak vásárlóértéke alakulásának vizsgálatára, különös tekintettel a reálérték megőrzésének teljesülésére, s ha tapasztalatok indokolják, egy évközbeli nyugdíjemelési lehetőség megteremtésére.

Felhívjuk a kormányt, kezdjen azonnal tárgyalásokat érdekképviselőinkkel a petícióban jelzett problémák rendezésére.

Felkérjük az Országgyűlés elnökét, a képviselőket, hogy szorgalmazzák és támogassák a közszféra munkavállalói jogos igényeinek és megalapozott követeléseinek teljesítéséhez szükséges törvénymódosításokat.

Meggyőződésünk, hogy követeléseink nem pusztán a közszféra munkavállalóinak érdekeit szolgálják, hanem kifejeződik bennük az **állampolgároknak nyújtandó közszolgáltatások jelenéért és jövőjéért érzett közös nemzeti felelősségünk és követelésünk is.**

A petíciót a tüntető szakszervezetek képviselői március 22-én a Parlamentben Gyimóthy Géának, az Országgyűlés alelnökének adták át.

SZAKSZERVEZETI ESEMÉNYEK

Az elmúlt hetekben több alkalommal is tárgyalóasztalhoz ültek a **kormány és szakszervezeti konföderációk, valamint a munkaadói szövetségek.**

A társadalmi párbeszéd rendszeréről és a Munka törvénykönyvéről mind a három fél számára elfogadható kompromisszumos javaslat született. A reálkeresetek alakulására vonatkozó kormányzati javaslatot azonban sem a szakszervezetek, sem a munkaadói szövetségek nem fogadták el. A kormány a "csomagból" nem volt hajlandó kiemelni a keresetekre vonatkozó részt, így a megállapodás többi része sem jöhetett létre.

Ennek következményeként a Munka törvénykönyvére vonatkozó, már korábban benyújtott kormányjavaslatot nem módosították, tehát nem vonták vissza a munkavállalók és a szakszervezetek érdekeit sértő részeket. A társadalmi párbeszéd új rendszerére vonatkozó tárgyalások viszont folytatódtak.

Az Érdekegyeztető Tanács utolsó ülésén, április 21-én, a szociális partnerek a kormány javaslatára tudomásul vették, hogy megszűnt az ÉT, és elfogadták a társadalmi párbeszéd új fórumának, az Országos Munkaügyi Tanácsnak (OMT) ideiglenes alapszabályát.

*

A hivatalos ágazati érdekegyeztetések mellett az **Oktatási Minisztérium és a**

közoktatásban érintett szakszervezetek képviselői rendszeres konzultatív találkozón egyeztetik álláspontjaikat, illetve tematikusan áttekintik az ágazat helyzetét, problémáit. A havonta sorra kerülő találkozón az OM képviselőjében rendszeresen részt vesz Pokorni Zoltán miniszter, Környei László államtitkár és - a témától függően - a tárca főosztályvezetői, szakértői, valamint a BM és a PM illetékes vezetői. A PSZ nevében a titkárság tagjai tárgyalnak.

A legutóbbi, április 7-i találkozón - a közoktatás technikai-adminisztratív dolgozóinak bérhelyzetéről, élet- és munkakörülményeinek alakulásáról, illetve az ezzel összefüggő életmódvizsgálat szervezéséről;

- a közoktatás szempontjából legfontosabb európai uniós mutatók áttekintésével, azok értelmezésével összefüggő közös feladatokról;

- a megyei fenntartásba átkerülő középfokú intézmények problémaköréről folyt az eszmecsere.

Az intenzívebbé, sokrétűbbé vált ágazati párbeszéd jelentőségét aláhúzza, hogy kormányzati és konföderációs szinten hosszú ideje alig van érdemi közeledés.

*

Kezdeményezésünkre a **két legjelentősebb parlamenti párt frakciójával** jött létre találkozó a közelmúltban, amelyen a kö-

zoktatási törvény módosításával kapcsolatos álláspontokat egyeztetették a PSZ vezetői, valamint a FIDESZ, illetve az MSZP oktatási ügyekkel foglalkozó parlamenti képviselői. (A FIDESZ-szel március 17-én, az MSZP-vel április 6-án találkoztunk.) A nézetazonosságok és különbségek áttekintése mellett mindkét párt képviselőivel megállapodás született arról, hogy a PSZ vezetőivel rendszeresen találkoznak és számba veszik a közoktatás aktuális ügyeit, különös tekintettel a törvényalkotással, módosításokkal összefüggő feladatokat.

*

1999. április 16-18. között **Stockholmban nemzetközi konferenciát** rendezett az Oktatási Internacionálé, amelyen szakszervezetünket **Borbáth Gábor** főtitkár és **Vajna Tünde**, a nemzetközi felelős képviselte. A konferencia ajánlásokat fogalmazott meg a felnőttoktatás (az egész életen át folyó képzés) jövőbeni irányairól. Ezek az ajánlások képezhetik az alapját egy, az uniós elvárásokat megfogalmazó dokumentumnak, amelyet az uniós tagállamok és a csatlakozásra váró országok kormányainak küldenek meg. A konferencia lehetőséget adott arra, hogy a belga, a német, a svéd szakszervezetek vezetőivel hosszabb kétoldali megbeszéléseket folytassunk, segítségüket kérve a PSZ nemzetközi munkájához.

TÜNTETÉS BÉKÉSCSABÁN

Az ország számos helyéhez hasonlóan Békéscsabán is kitört az intézménybezárás, illetőleg az összevonási "láz". Február közepe után vált ismertté, hogy az önkormányzat - egyéb szűkítések mellett - egy óvodát és egy iskolát akar megszüntetni és e szándékához makacsul rakaszkodott.

A városban jelen pillanatban az általános iskolai osztálylétszámok átlaga 24-25 fő, az óvodai átlaglétsszám pedig a törvény szerinti maximális 25 főt meghaladja, tehát a szándék semmivel nem indokolható.

Az oktatási bizottságban nem kapott többséget a 2 intézmény bezárása. Az érintett szülők, nevelők és a szolidáris lakosság körében pedig óriási felháborodást keltett az oktatási intézmények elleni "támadás".

Mit tett a PSZ Békéscsaba Városi Titkári Tanácsa?

- Közigazgatási Hivatalhoz fordultunk (a válasz elutasító volt);

- az érdekegyeztető fórumra alapos véleményezéssel készültünk, s ezt minden képviselő megkapta;

- kértük a polgármester urat, hogy közmeghallgatást, vitanapot vagy fórumot hívjon össze ezen égető közügyben (elutasító választ kaptunk);

- tüntetésről döntöttünk, ennek szórólapjait minden intézménybe a taglétszám arányában elküldtük, valamint minden képviselőhöz is eljuttattuk;

- közben - főleg a szülők - széles sajtónyilvánosságot teremtettek az ügynek.

Április 21-én (szerdán) tüntetésünk 2 helyszínen zajlott.

A gyülekezőhelyen, az 1. sz. iskola mellett, ahol a PSZ biztosította a szervezést, **Varga László**, a PSZ országos titkára szólt a megjelentekhez. Úgy érezzük, határozott fellépése fokozta tüntetésünk erejét. Köszönet érte!

A következő helyszín a Városháza előtti tér: szakszervezetünk és a szülők képviselői több mint ezer fős tüntető tömeg előtt ismertették és adták át petíciójukat. Említést érdemel, hogy a város vezetői is jelen voltak, polgármester úr átvette a két petíciót.

A továbbiakban a tüntetés a szokványostól eltérően folyt: **Hevesi Imre** szülő, aki zenész, koncertet rögtönzött a helyszínen, ahol is a dalok közötti szünetben a megszólaló szülők véleményüket mondták el igen meggyőzően!

Megrázó saját versét adta elő az 1. sz. iskola egyik tehetséges diákja, majd **Remenyik Sándor**: Templom és iskola című verse is elhangzott a tüntetésen.

Mikor e sorokat írom, az eredményéről is beszámolhatok: Békéscsaba képviselői április 22-i ülésükön elálltak mind az 1. sz. iskola, mind a Kolozsvári úti óvoda bezárásától.

Az csak a későbbiekben válik el, hogy valóban az oktatás értékének elismerése történt-e az önkormányzati döntéssel. Üdvösnek bizonyulna, ha alkalmi meghátrálás helyett a köz javára és megelégedésére szolgáló változás jele lenne.

Békéscsaba, 1999. április 23.

Szilágyi Róza,
a PSZ városi és megyei titkára

Beszámoló a PSZ Országos Vezetőségének üléséről

Április 12-én került sor az országos vezetőség (OV) ülésére, amelyen több fontos döntés született. A testület, minthogy nagyon sok önkormányzat intézményösszevonásokat, megszüntetéseket tervez, szándékukat illetően állásfoglalást fogadott el, amelyet lapunk hátsó borítóján teszünk közzé. (Ezzel összefüggő írásokat, tudósításokat több helyen is közlünk.)

Az OV fő számaiban elfogadta a PSZ 1999. évi központi költségvetését. A részletek további vitájára és elfogadására a júniusi OV-ülésen kerül sor.

A testület állást foglalt a tervezett adó- és társadalombiztosítási járulékreform lépéseiről. A PSZ elfogadhatatlannak tartja, hogy a kormány ismételten a kis keresetű alkalmazottakkal fizettesse meg az adó- és tb-reform következményeit. Az adókulcsok változása és a nyugdíjjárulék növelése a legalacsonyabb keresetű és eddig is a létminimum határán élő tömegeket sújtotta.

Az OV ezen az ülésén választotta meg szakszervezetünk küldötteit a SZEK kongresszusára. A kongresszus első szakaszára (beszámoló és alapszabály) április 23-án került sor, a második szakasz (program és választás) időpontja pedig május 29-e.

A Pedagógusok Szakszervezete feladattervére vonatkozó javaslatot Árok Antal titkár terjesztette a testület elé. Az OV, alapos vitát követően, a mandátum (képviselt tagok száma) szerinti szavazás során 169 igen szavazattal, 35 tartózkodással elfogadta a javaslatot.

A PSZ egy évre szóló feladatterve a XVI. kongresszuson, 1999. február végén jóváhagyott programra épül. Lapunk terjedelme nem engedi meg, hogy a dokumentum minden részletét ismertessük, ezért csak fontosabb részéről szólunk.

A feladattervet a kongresszusi küldöttek, valamint a PSZ területi vezetői teljes terjedelemben megkapták. A helyi, területi tervek, elképzelések ennek figyelembevételével a tanév végéig készülnek el.

A tervezett feladatok némelyike már a megoldás stádiumában van.

Így e számunkban közzétehetjük már az 1999. évi önkormányzati költségvetések közoktatást érintő hatásainak vizsgálatát célzó reprezentatív felmérés első tapasztalatait. (Lásd lapunk 17. oldalán.)

Az állampolgári jogok országgyűlési

biztosához is eljuttattuk már kezdeményezésünket a közoktatás munkavállalóit érintő alkotmányos jogok gyakorlását sértő helyzet és ellentmondásos szabályozás miatt. (Lásd lapunk 12. oldalán.)

Márciustól kezdődően folynak a közoktatási törvény és a NAT módosításával összefüggő tárgyalások, amelyeken javaslatunk többségét az ágazati minisztériummal el tudtuk fogadtatni. A törvényjavaslatot most már az Országgyűlés vitatja. Ezzel összefüggésben találkoztunk a két legnagyobb parlamenti párt oktatási képviselőcsoportjával. Elkezdődtek a jövő évi költségvetésről az első véleménycserék is.

Elkészítettük előzetes szakmai anyagunkat az egységesebb közszolgálati jogviszony elveiről, hiszen ennek kezdeményezését is megfogalmazza feladattervünk.

Jónéhány, a PSZ szervezetének és működésének fejlesztésére vonatkozó feladatot is tartalmaz tervünk. Ezek közül kiemeljük a következőket.

Stratégiai feladatként kell kezelni a **tisztviselők képzését**, utánpótlásuk tudatos felkészítését, kinevelését. A PSZ célra mozgósítható anyagi és szellemi eszközeinek igénybevétele mellett az államilag finanszírozható költségeket is meg kell találni a pedagógusok továbbképzési rendszerébe való becsatlakozással. Az elsődleges célcsoport a települési érdekegyeztetésben meghatározó szerepet játszó tisztviselők köre, valamint az utánpótlási kör (fiatalok). Ki kell dolgozni a fiatalok számára vonzó, elérhető és az állami képzésben is hasznosítható formákat is (pl. közoktatási vezető, humánszervező stb.).

A PSZ új követelményekhez igazított képzési rendszerét, tematikáját a júniusi OV-ülés tárgyalja.

A PSZ területi szervezeteinek az 1999/2000. tanév elejéig precízen **fel kell térképezni a térség szervezetlen területeit, intézményeit** [az egyházi és a magán- (alapítványi) nevelési-oktatási intézményeket is]. Ennek során fel kell tární a taglétszámcsökkenés külső és belső okait. Területi programot szükséges készíteni ezek tudatos beszerzésére (munkaügyi, jogi problémákra adott tájékoztatás, képzés, nyugdíjpénztár stb. révén). Az egységes eljárás érdekében az országos iroda segédanyagot ad ki (1999. május).

A KT-választások eredményeinek értékelését, elemzését követően településenként át kell tekinteni **az önkormányzati érdekegyeztetés helyzetét, működőképességét**. A törvényi előírásoknak megfelelően meg kell valósítani az azonos fenntartónál működő PSZ-szervezetek egységes képviselését. Elő kell segíteni, hogy a munkaidőkezdésmény-keret megfelelő arányban koncentrálódjon a települési feladatokra.

Az alapszabály előírásai alapján részletesen **ki kell dolgozni és egységesíteni a területi, térségi segítő, koordináló, szervező, irányító funkciókat, ezek feltételrendszerét, egységes ellátását**. Át kell tekinteni a területi PSZ-szervezetek regionális együttműködésének lehetőségeit és szükségességét, különös tekintettel a közigazgatásban várható változásokra. A titkárság az érintett területek vezetőivel sorra át kívánja tekintetni a rendezetlen szervezeti-együttműködési ügyeket, és azokat az alapszabálynak megfelelően rendezni.

Aktív részvételre van szükség az **Oktatási Internacionálé** munkájában, különösen a közép-európai munkakapcsolatok kialakításában, az EU-csatlakozás előkészítésében.

Évenként egyszer át kell tekinteni és elemezni a közoktatás területén zajló **munkaügyi viták és jogsegélyszolgálatok tapasztalatait**. Ezeket nemcsak a jogalkalmazási, jogalkotási kezdeményezések céljából szükséges számba venni, hanem a tagságnak nyújtott segítségként közzétenni, tudatosítani a PSZ belső nyilvánosságában és a közvélemény előtt.

Tudatosítani kell a **Pedagógusok Lapja-Hírlevél** nélkülözhetetlen munkaeszközjellegét mint a tagság tájékoztatásának legfontosabb forrását. Teljesebbé kell tenni használhatóságát, megfelelő módszerek ajánlásával, alkalmazásával el kell érni, hogy a PSZ-tagok többsége rendszeresen hozzájuthasson a legfontosabb szakszervezeti információkhoz.

Fejleszteni kell a **számítástechnikai infrastruktúrát**, használatát, az internet nyújtotta lehetőségeket a PSZ működésében. Ennek anyagi lehetőségeit a Pedagógus Nyugdíjpénztár a nyugdíjpénztári tagszervezés eredményességének függvényében biztosítja (9 terület és az országos iroda).

KÖZLEMÉNY LAPUNKRÓL

A PSZ szervezetei ingyen kapják meg a lapot, mégpedig településenként egy címre postázva. Az egyes intézményekhez a PSZ települési szervezetei juttatják el. Minthogy azonban számos önkormányzat, oktatási és kulturális intézmény, valamint egyéni érdeklődő is szeretne hozzájutni a PSZ sajtóorgánához, ezt - előfizetés ellenében - eljuttatjuk hozzájuk. Az évi előfizetési ár 2.400 forint, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levelük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, fél oldalas 40.000, negyed oldalas 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 30 forint. Minden egyes díjtételt 25 százalékos áfa terhel.

VELÜNK VOLTAK, VELÜNK VANNAK

Ülésezett az Országos Nyugdíjasválasztmány

A PSZ Országos Nyugdíjasválasztmánya március 30-án tartotta meg e tanévi utolsó ülését. A program *Mihalovits Ervinnek*, a Nyugdíjasok Országos Képviselőte és a SZEK Nyugdíjasválasztmánya elnökének előadásával indult. Szólt mindkét szervezet megalakulásáról, összetételéről, fő feladatairól, tevékenységéről. (A PSZ ONYV mindkét szervezet tagja!) Tájékoztattak az Időügyi Tanács átalakulásáról, amelyet most a Szociális és Családügyi Minisztérium működtet. Felhívta a figyelmet az Idősek Nemzetközi Évének (1999) rendezvényeire, és kérte a PSZ szervezeteit a részvételre, illetve helyi megemlékezések rendezésére.

Ezt követően *Borbáth Gábor*, a PSZ főtitkára köszöntötte a választmányt, és rövid tájékoztató előadásában hangsúlyozta, hogy az újonnan választott vezetők és testületek számára a tagság érdekének szolgálata az elsődleges, és ennek csak eszköze a szervezet. A Pedagógusok Szakszervezete a jelenlegi nyugdíjas tagoknak köszönheti létét, ezért alapvető feladatai közé tartozik érdekeik feltárása és képviselése. Ezt erősítette meg a PSZ XVI. kongresszusa is, a többi közt a nyugdíjas tagság küldötti létszámának felemelésével. Majd röviden szólt még az országos szintű érdekegyeztetés helyzetéről.

A következőkben az ONYV Intézőbizottsága által összeállított kérdőívre adott területi tagozati válaszok alapján *Dankó Ervin* (Békés megyei tagozatvezető) intézőbizottsági tag foglalta össze a területi (megyei-városi) tagozatokban, a nyugdíjasok érdekében folyó tevékenységet.

Legfontosabb megállapításai:

- A területi tagozatok többsége nem rendelkezik önálló pénzeszközökkel, az illetékes PSZ-szervezet fedezi a működés költségeit.

- Állandó helyisége a tagozatok kb. harmadának van. Ez többnyire a területi PSZ-szervezet irodája.

- Összejöveteleik gyakorisága nagyon változó: van, ahol hetenként találkoznak, másutt évente csupán kétszer.

- A tagozatok vezetősége általában nyugdíjas iskolaigazgatókból, tanárokból, tanítókból áll, akik különféle reszortfeladatokat látnak el: a tagozat elnöke vagy titkára, helyettese, gazdasági felelős, klubvezető, beteglátogató, kirándulást vagy egyéb tevékenységet szervező, segélyezési felelős, iskolatörténeti felelős.

- Többen jelezték, hogy kapcsolatot tartanak más nyugdíjasszervezetekkel. Legtöbbször a NYOK-kal és a Nyugdíjasok Országos Szövetségével.

- Legfőbb működésbeli problémaként jelölték meg a kisebb településeken élő nyugdíjas kollégákkal való kapcsolattartás nehézségeit; valamint a segélyezési lehetőségek csökkenését, a működést akadályozó pénzühiányt.

- A területi PSZ-szervezettel való együttműködésre vonatkozóan többségükben azt jelezték, hogy a megyei/városi szervezet üléseire alkalomszerűen kapnak meghívást, sőt néhányan egyáltalán nem. Csak kevesen állandó meghívottak.

- A területi szervezetek ülésein általában szerepelt már önálló napirendi pontként a nyugdíjasokra vonatkozó téma.

- A területi szervezetek segítséget nyújtanak a tagozatok működéséhez a feltételek megteremtésével, a segélyezéssel, a különböző programok, rendezvények szervezésével. Sajnos, volt olyan válasz is, hogy semmilyen segítséget nem kap a tagozatvezető.

- A tagozatok 1999-es programtervei rendkívül sokszínűek. Szinte mindegyik tervezi a pedagógusnap, a karácsony megünneplését, kirándulásokat, ismeretterjesz-

tő előadások tartását, az Idősek Nemzetközi Évének megünneplését.

- Végül elvárásaikat fogalmazták meg az ONYV Intézőbizottsága számára: kezdeményezze, hogy önköltségesen lehessen újra ebédelni az oktatási intézményekben; szorgalmazza, hogy a nyugdíjemelésnél a munkában eltöltött éveket sokkal jobban vegyék figyelembe; el kell érni, hogy a jubileumi diplomák fennmaradjanak, és súlyuknak megfelelő összeg kíséretében, ünnepélyes körülmények között adják át; klubvezetői és tagozatvezetői munkájukhoz módszertani útmutatót és továbbképzést kérnek.

Az elhangzottak és a hozzászólások összegzéseként a választmány a következő határozatokat fogadta el, megjelölve a teljesítés időpontját és felelőseit:

1. A nyugdíjastagozatot minden területi szervezetben meg kell alakítani.

2. A tagozatokon belül létre kell hozni a pedagógus nyugdíjasklubokat.

3. A nyugdíjastagozatokon belül külön reszortot kell szervezni az új nyugdíjasokkal való kapcsolatfelvétel ellátására. A reszortfelelős segíti a friss nyugdíjas bekapcsolódását a tagozat munkájába. Ha lehetőség van rá, még a nyugdíjazás előtt segítségére lehet a számára legelőnyösebb nyugdíjazási feltételek megtalálásában.

4. Az ONYV Intézőbizottsága járjon el a színesdiplomák és a velük járó jutalom ügyében az Oktatási Minisztériumnál.

5. A pedagógus nyugdíjasklubok vezetői számára tapasztalatcsere-lehetőséget kell országos szinten biztosítani.

6. Az Idősek Nemzetközi Éve alkalmából a központi rendezvényeken részt kell venni. A Pedagógusok Szakszervezetének nyugdíjasszervezetei országos és helyi szinten megemlékezést tartanak.

Rágyanszky Györgyné,
az ONYV titkára

OKTATÁSI MINISZTERIUM

Pokorni Zoltán miniszter

B u d a p e s t

Tisztelt Miniszter Úr!

Szakszervezetünk és annak nyugdíjasválasztmánya évek óta figyelemmel kíséri és vizsgálja is a nyugdíjas pedagógusok jubileumi diplomája adományozását, annak változó feltételeit. A hozzánk érkezett észrevételeket, panaszokat a minisztérium illetékes főosztályával képviselőink rendszeresen megbeszélték.

Minden évben maradandó élmény a szakszervezet képviselőiben részt venni az adományozási ünnepségeken. Meg vagyunk győződve, hogy Ön is, Miniszter Úr, hasonló élmények emlékeit őrizgeti, s remélhetőleg gyarapítja is. A pedagógushivatás megbe-

csülését szolgáló sokéves intézmény mind az aktív, mind a nyugdíjas pedagógusok igénye, s érdekük szolgálata készített bennünket levelünk megírására.

A jelenleg hatályos felsőoktatási törvényt megelőzően az akkori minisztérium rendeletben egységesen szabályozta az adományozás feltételeit, módjait. Ugyancsak ebben az időben a minisztérium saját költségvetésében biztosította a pénzügyi keretet a diplomák jutalmára.

A felsőoktatási törvény szerint a pedagógusképző intézmény által "adható" a jubileumi diploma. Az egyes főiskolák saját szabályait ismerjük, de a gyakorlatban torz eltérések is vannak: a szép ünnepségek mellett van postázás is!

A minisztérium éves költségvetésében már nem szerepelnek az adományozás anyagi feltételei, bár a Felsőoktatási Főosztály min-

den évben törekedett ezt biztosítani a főiskolák számára. (Panasz érkezett a PSZ-hez, hogy pl. Sárospatak 1996-ban nem adott jutalmat 28 miskolci kollégánk diplomájához. Jó lenne ezt pótolni!)

Az eddig biztosított jubileumi jutalom összege az alapítás óta inflálódott, s adóval terhelt. A jubileumi diploma az erkölcsi megbecsülés kifejezése, de a szerény pénzjutalom sok idős kollégánknak anyagi segítség, amire számítanak!

A Pedagógusok Szakszervezete és nyugdíjasválasztmánya a következőket kéri tisztelt Miniszter Úrtól:

1. Az Oktatási Minisztérium az Ön vezetésével őrizze meg a jubileumi diplomák adományozásának rendszerét; gondoskodjék a pedagógusképző intézmények - lehetőleg - egységes eljárásának biztosításáról az integráció új keretein belül is.

2. Kérjük, hogy 1999-ben is a minisztérium saját forrásból biztosítsa a pedagógusképző intézmények számára a jubileumi diplomák anyagi feltételeit a jutalmak megemelt méltányos összegével.

3. A jövő évi költségvetéstől kezdődően kérjük állandóan,

rendszeresen biztosítani minisztériumi keretben, külön címen a jutalmazási összegeket, figyelembe véve az adózás szabályait. Véleményünk szerint a pedagógushivatásnak szülői jutalom adómentességét kellene célul kitűzni!

Tisztelt Miniszter Úr!

Tudjuk, hogy a nyugdíjas pedagógusok jubileumi diplomájának ügye nem közvetlen minisztériumi feladat. Ám az ágazati felelősség érvénye, az Ön, általunk is tapasztalt viszonyulása az oktatásügy gyakorlatához, az ott dolgozókért vállalt felelőssége biztat minket, hogy a szükséges figyelmet fordítja majd a levelünkben leírtakra.

Budapest, 1999. április 12.

Tiszteletteljes üdvözlettel:

Borbáth Gábor
a PSZ főtitkára

Tánczos Istvánné
a PSZ Országos Nyugdíjas-
választmánya elnöke

ÜDÜLÉSI TÁJÉKOZTATÓ SZAKSZERVEZETI TAGOKNAK

Sajátszervezésű családos üdültetést 1999-ben Balatonföldváron, Balatonalmádiban és Mátraszentlászlón szervezünk az alábbiak szerint.

A turnusok **nyolcnaposak**, félpanziós ellátást biztosítanak. A balatonföldvári üdülőben a szobák fürdőszobások, a másik két üdülőben csak hidegvizes mosdó található a szobákban, a fürdést a folyosón lévő fürdőszoba, illetve a külön épületben lévő zuhanyzó biztosítja. A szobákat elfoglalni az első napon **12.00 h-kor** lehet, és az utolsó nap **9.00 h-kor** el kell hagyni. Erre azért van szükség, mert folyamatos az üdülés igénybevétele.

A turnusok időpontjai mindhárom üdülőben: 1. turnus VI. 24-től VII. 1-ig, 2. turnus VII. 1-től VII. 8-ig, 3. turnus VII. 8-tól VII. 15-ig, 4. turnus VII. 15-től VII. 22-ig, 5. turnus VII. 22-től VII. 29-ig, 6. turnus VII. 29-től VIII. 5-ig, 7. turnus VIII. 5-től VIII. 12-ig, 8. turnus VIII. 12-től VIII. 19-ig, 9. turnus VIII. 19-től VIII. 26-ig.

Turnusonként kiadható beutalók száma: Balatonföldváron 22 db 2/2-es (88 fő részére); Balatonalmádiban 15 db 2/1-es, 3 db 2/2-es (57 fő részére); Mátraszentlászlón 36 db 5 személyes faház (180 fő részére).

A beutalók árai: BALATONFÖLDVÁRON 1 fő részére 13.800,- Ft, 2 fő részére 27.600,- Ft, 3 fő részére 41.400,- Ft, 4. fő részére 10.350,- Ft (pótágy). BALATONALMÁDI-BAN 1 fő részére 12.100,- Ft, 2 fő részére 24.200,- Ft, 3 fő részére 36.300,- Ft, 4. fő részére 9.700,- Ft (pótágy). MÁTRASZENTLÁSZLÓN 1 fő részére 12.200,- Ft, 2 fő részére 24.400,- Ft, 3 fő részére 36.600,- Ft, 4 fő részére 48.800,- Ft, 5 fő részére 61.000,- Ft.

Valamennyi beutaló igénybeviteléhez **legalább 2 fő** szükséges.

Balatonalmádiban nyugdíjasoknak előszezonban kedvezményes áron szervezünk üdültetést V. 25-től VI. 22-ig. A turnusok 8 naposak, félpanzióval, személyenként 9.300,- Ft-ért vehetők igénybe. Az üdültetést csak akkor tudjuk indítani, ha országosan legalább 20 fő jelentkezik. Hároméves kortól unokát is lehet vinni, de további kedvezményt nem tudunk biztosítani.

Jelentkezni csak a régióközpontokon keresztül lehet!

Az igényelt beutalókat az országos iroda a régióközpontoknak készpénz ellenében adja át, vagy akkor küldi el, ha a régiók átutalták az üdülőjegyek ellenértékét. A beutalókat nem áll módunkban utánvétellel elküldeni, mert a postaköltségek magasak.

Egyéni jelentkezéseket nem tudunk elfogadni!

A régióközpontoktól az igényeket **legkésőbb május 10-ig** kérjük írásban megküldeni a pénzügyi osztálynak.

Az üdülők címei és telefonszámai:

8623 Balatonföldvár, Báthory u. 40-42.

Telefonszám: 84/340-224;

8220 Balatonalmádi, Dózsa Gy. u. 13.

Telefonszám: 88/438-518;

3235 Mátraszentlászló, Kossuth u. 32.

Telefonszám: 37/376-443.

Üdülési lehetőséget tudunk még felajánlani **Gyulán**, a Hotel AGRO-ban (5700 Gyula, Part u. 5.), a szoba bérleti díja 4.000,- Ft/nap, gyermekeknek 12 éves korig a pótágy árát nem számolja fel a szolgáltató, két gyermek esetén egy pótágy kerül számlázásra 500,- Ft/nap áron.

Étkezés félpanzió, felnőtt részére 1.600,- Ft/nap, gyermekek részére 1.000,- Ft/fő/nap 12 éves korig. A fürdőbérlet ára felnőttek részére 2.200,- Ft/fő/hét, gyermekek részére 1.900,- Ft/fő/hét.

A háromcsillagos AGRO Hotel a várfürdő közvetlen szomszédságában van, a városközponttól 10 percre.

A gyulai üdülésre jelentkezni lehet: **Balogh István** kereskedelmi igazgatóhelyettesnél, telefon: 23/336-903 (Törökbálint), vagy 66/463-522 (Gyula).

A tájékoztatóban szereplő helyek mellett a PSZ területi, helyi szervezetei számos pihenési, üdülési lehetőséget ajánlanak szakszervezeti tagjainknak.

A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány által kibocsátott, névreszóló üdülési csekket a PSZ saját szervezésű üdültetésénél nem lehet felhasználni.

Budapest, 1999. április 6.

Síkhegyi Magdolna osztályvezető

Bár a jogalkotó a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényben az ún. garantált illetmény bevezetésével javította az "egyenlő munkáért ... egyenlő bér" esélyeit, amennyiben azonos végzettségű és azonos munkaviszonnyal rendelkezők azonos garantált illetményre jogosultak, a fenntartó önkormányzatok eltérő anyagi lehetőségei által determinált helyi béralku jelentősen eltérő kereseteket eredményez.

Ezért ezen alkotmányos jogsérelem csak úgy küszöbölhető ki, ha a fenntartásra kötelezett önkormányzatok számára a feladatellátáshoz szükséges fedezetet a központi költségvetés garantálja.

A fentiekre figyelemmel kérjük, hogy szíveskedjék a közalkalmazott pedagógusok alkotmányos jogait illetően vizsgálatot végezni és a szükséges intézkedéseket, ajánlásokat megtenni.

Tájékoztatjuk, hogy a Pedagógusok Szakszervezete információkkal, adatokkal szíves rendelkezésére áll.

Budapest, 1999. április 8.

Tisztelettel:
Borbáth Gábor főtitkár

A kötelező óraszám emelése miatt járó illetménynövekedés a gyermek- és ifjúságvédő intézményekben

Szakszervezetünk az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosához fordult, mert tudomásunkra jutott, hogy több gyermek- és ifjúságvédő intézetben a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak részére nem fizetik az oktatási törvény 130. § (2) bekezdésében kötelezően előírt arányos illetménynövekedést, noha a kötelező óraszámuk a kollégiumi nevelőtanárnak az oktatási törvényben meghatározott kötelező óraszámára, heti 26 órától heti 30 órára emelkedett.

A problémát az okozta, hogy a népjóléti miniszter 15/1998. (IV. 30.) NM rendelete, a kihirdetését követő 5. napon hatályba lépve, a 165. § (2) bekezdésben rendelkezett a nevelő, pszichológus, gyógypedagógus (logopédus) munkakörben foglalkoztatottak kötelező óraszámának emeléséről.

Az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa itt közreadott levelével azonban egyértelművé tette, hogy az illetmény-

növekedés az oktatási törvény alapján jár.

A fentieket figyelembe véve kérjük a szakszervezeti tisztségviselőket és az érintett intézmények vezetőit, vizsgálják meg, hogy az érdekelt közalkalmazottak számára biztosítják-e, fizetik-e a kompenzációt, mégpedig attól az időponttól, amikor az oktatási törvényben biztosított lehetőséggel élt a fenntartó, és a kötelező óraszámokat az általa fenntartott intézményekben megemelte. Amennyiben az illetménynövekedést nem biztosították, úgy a közalkalmazottaknak elmaradt illetménynövekedésükre, ide értve annak vonzatait is, jogos igényük keletkezett, amelyet számukra ki kell fizetni.

A kérdés azért is nagy jelentőségű, mert a kötelezőóraszám-emeléssel járó illetménynövekedés az illetmény része, így minden esetben, amikor azt figyelembe kell venni, ez az illetményrész is beszámításra kerül (óradíj megállapításánál, 13. havi

illetmény, jubileumi jutalom, távolléti díj, átlagkereset).

Javasoljuk, az Mt. 200. §-a alapján kezdeményezzenek egyeztetést a munkáltatókkal, s ha ez eredménytelen, keresetlevelet nyújthatnak be az illetékes munkaügyi bíróságokhoz. Szakszervezetünk tagjai számára - igény esetén - jogi képviseletet is biztosítunk.

A munkaügyi per indítása természetesen a végső megoldás, előzetesen mind a munkáltatókkal, mind a fenntartókkal egyeztetni szükséges. Ez utóbbiakkal annál is inkább, mert tudomásunk szerint a fenntartók sem tudtak erről a fizetési kötelezettségről, és némelyikük az erre biztosított állami támogatást sem kérte meg.

Tisztségviselőink minderről tájékoztassák az érdekelt tagjainkat, a munkavállalókat, a munkáltatókat és a fenntartókat.

Dr. Selmeciné dr. Csordás Mária
jogtanácsos

Az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának levele

Tisztelt Asszonyom!

Beadványában arról tájékoztatott, hogy több gyermek- és ifjúságvédő intézetben foglalkoztatott pedagógusok részére a kötelező óraszám emelkedésével nem folyósították azt a rendkívüli illetményemelés, ami a közoktatásról szóló 1996. évi CXXIV. tv. 82. § (2) bekezdésével módosított 1993. évi LXXIX. tv. 130. § (2) bek. alapján 1997. január 1-től járt volna. A munkáltató a rendkívüli illetményemelés arra hivatkozással tagadta meg, hogy a 15/1998. (IV. 30.) NM r. 130. § (2) bek. csak e jogszabály kihirdetését követő 5. naptól tette lehetővé és nem a Kt.-módosítástól követően. Jogi okfejtésében arra hivatkozott, hogy

egy miniszteri rendelet, mint alacsonyabb szintű jogszabály nem lehet ellentétes a törvénnyel, illetve törvényi felhatalmazás nélkül attól eltérően nem rendelkezhet. E témával kapcsolatban a Szociális és Családügyi Minisztérium Jogi Főosztályával egyeztetve az alábbi tájékoztatást adom.

A hivatkozott rendelkezés a megjelenést követően vonatkozott a gyermek- és ifjúságvédő intézetekben foglalkoztatott pedagógusokra is. A gyakorlatban ennek alkalmazását a munkáltatók elutasították. Ilyen előzmények után a hivatkozott NM. r. megerősítette a rendkívüli illetményemelésre való jogosultságot. Ez nem azt jelentette, hogy a Kt. rendelkezéseit eddig nem kellett volna végrehajtani,

hanem így annak alkalmazását írta elő, függetlenül attól, hogy visszaható hatályt nem mondott ki.

Így a munkavállalók illetményre való jogosultsága az NM. r. megjelenése előtt is fennállott. A jogos illetményemelés iránti igényük az Mt. 11. § (1) bek. alapján a 3 éves elévülési időn belül a munkáltatóval történt sikertelen egyeztetés után bírói úton érvényesíthető.

Kérem tájékoztatásom szíves elfogadását.

Budapest, 1999. III. 18.

Gönczöl Katalin

A pedagógusok alkotmányos jogainak védelmében

Dr. Gönczöl Katalin,
az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa
B u d a p e s t

Tisztelt dr. Gönczöl Katalin!

A Pedagógusok Szakszervezete főtítkáráként szereztem tudomást arról a vizsgálatról és az az alapján tett ajánlásairól, intézkedéseiről, amelyet az alkotmányos gyermeki jogok hatályosulásával kapcsolatosan végzett, többek között az oktatási-nevelési intézményekben.

Az egyik napilapban idézett megállapításával messzemenően egyetértve fordulok most Önhöz: eszerint a gyermekek alkotmányos jogainak érvényesülése elképzelhetetlen a pedagógusok alkotmányos jogainak biztosítása nélkül.

A pedagógusoknak - jogállásuk, munkajogi, közalkalmazotti jogi helyzetük következtében - sajátos, munkavállalói minőségükben alkotmányos jogaik sérülnek. Ezeket alább - a teljesség igénye nélkül - vázolom. Ennek egyik, de nem egyetlen oka, hogy a fenntartói és munkáltatói jogok, jogkörök tisztázatlanok.

A fenntartók a munkavállaló közalkalmazott pedagógusok szociális-gazdasági, munkavállalói érdekeit érintő döntéseket hoznak fenntartói minőségükben. A munkáltatók ezt követően már csak - többnyire formális - intézkedéseket tehetnek a végrehajtás érdekében. A közalkalmazott pedagógusnak pedig csak ez ellen a munkáltatói intézkedés ellen van lehetősége jogorvoslattal élni. Az pedig jogszerű, amennyiben a fenntartói döntésen alapul.

1. Az Alkotmány 57. § (5) bekezdése alapjogként szabályozza a jogorvoslat jogát.

Eszerint:

"A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot - a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan - a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja."

(Kérelmünkhöz csatoljuk a szakszervezetünk jogtanácsosa által képviselt 14 tiszaszalkai pedagógus ügyében keletkezett főbb iratokat, amelyek tanúsítják, hogy az ügyben eljáró bíróságok milyen jogi "tortúra" következményeként döntöttek olyan esetben, ahol a munkáltatói döntés jogszerű volt, de a fenntartói döntés megváltoztatására nem volt lehetőségük. - Az elküldött levélhez mellékelve. A szerk.)

2. Az Alkotmány 43. § (2) bekezdésében védelemben részesíti a jogszerűen gyakorolt önkormányzati joggyakorlást:

"A helyi önkormányzati jogokat és kötelezettségeket törvény határozza meg. Az önkormányzat hatáskörének jogszerű gyakorlása bírósági védelemben részesül, jogai védelmében az önkormányzat az Alkotmánybírósághoz fordulhat."

Nem deklarálja ugyanakkor sem itt, sem általában a rendeltetésszerű joggyakorlás kötelezettségét, illetve a joggal való visszaélés tilalmát, mint ahogy teszik ezt az egyes jogágak alaptörvényei, így pl. a Munka törvénykönyve. De nem tartalmaz ilyen kötelezettséget az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény sem.

Miután a Közigazgatási Hivatalnak csak jogszabályt sértő önkormányzati intézkedéssel összefüggésben van kompetenciája, a "kör bezárul".

Szakszervezetünk napi érdekvédelmi munkája során észleli, hogy az önkormányzatok intézmények bezárásával, integrálásával törekszenek az oktatás-nevelés költségeinek csökkentésére. Intézményeikkel szabadon rendelkezhetnek, így joguk van akkor is jogutód nélkül megszüntetni az intézményeket, ha az oktatás ugyanott vagy kijelölt intézményekben változatlan feltételekkel

tovább folyik, sőt a pedagógusok egy részét ott tovább is foglalkoztatják.

Ilyen esetben a közalkalmazott jogai sérülnek, a jogutód nélküli megszűnés okából történő jogviszony-megszüntetésnél [Kjt. 25. § (1) bekezdés c) pont], ugyanis:

- nem élnek a felmentési tilalmak, korlátozások;
- nincs felmentési idő;
- nem érvényesülnek a csoportos létszámleépítés garanciális védő szabályai,

hogy csak a legfontosabbakat említsük.

3. Az Alkotmány 70/C. §-ában alapjogként szabályozza a sztrájkjogot, a következők szerint:

"70/C. §¹ (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy gazdasági és társadalmi érdekeinek védelme céljából másokkal együtt szervezet alakítson vagy ahhoz csatlakozzon.

(2) A sztrájkjogot az ezt szabályozó törvények keretei között lehet gyakorolni."

A sztrájkról rendelkező 1989. évi VII. törvény a sztrájk jogát a munkáltató meghatározott intézkedései ellen engedi meg.

Így a közalkalmazott pedagógusok - de más közalkalmazottak is - jogszerűen nem sztrájkolhatnak fenntartói döntések ellen, holott azok munkavállalói minőségükben szociális-gazdasági érdekeiket sértik.

MERT pl. - illetményükkel,

- foglalkoztatásukkal kapcsolatosan hozták azokat.

4. A Munka törvénykönyve 94/A. §-a és a Kjt. 38. § (2) bekezdése a csoportos létszámleépítés szabályait tartalmazza.

A csoportos létszámleépítést eredményező döntést szintén a fenntartó hozza. Annak eredményeként az egyes intézményekben - figyelemmel azok nagyságrendjére - ritkán szűnnek meg annyi közalkalmazotti jogviszonyt, amely a csoportos létszámleépítés garanciális szabályainak alkalmazását kötelezővé tenné. Így ezen közalkalmazottak felkészületlenül, "rövid úton" kerülnek utcára, de felkészületlenek azok a munkaügyi központok is, amelyek őket munkanélküliként fogadni kényszerülnek.

Ezt, az Alkotmány 70/A. §-ában biztosított jogegyenlőséget sértő negatív diszkriminációt véleményünk szerint azzal lehet orvosolni, ha jogszabályok a fenntartó számára tennék kötelezővé azt az eljárást, amelyet a munkáltató számára jelenleg kötelezővé tesznek.

5. Az Alkotmány 70/A. §-ában alapjogként szabályozza az esélyegyenlőséget, a hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

"70/A. §⁷ (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

(2) Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármely hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti.

(3) A Magyar Köztársaság a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti."

A 70/B. §-ban ezen egyenlőséget a munkával kapcsolatosan szabályozza.

"70/B. §¹ (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a munkához, a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához.

(2) Az egyenlő munkáért mindenkinek, bármilyen megkülönböztetés nélkül, egyenlő bérhez van joga.

(3) Minden dolgozónak joga van olyan jövedelemhez, amely megfelel végzett munkája mennyiségének és minőségének.

(4) Mindenkinek joga van a pihenéshez, a szabadidőhöz, és a rendszeres fizetett szabadsághoz."

TÁJÉKOZTATÓ

az 1999. január 1-jén végrehajtott illetményemelések során használt
átsorolási nyomtatványok okozta félreértésekről

Szakszervezetünk értesült arról, hogy egyes TÁKISZ-ok olyan nyomtatvány használatát tették kötelezővé a munkáltatók számára, amelyen az 1999. január 1-jén alkalmazott ún. szakmai szorzóval kiszámított illetményrészt az illetménytől elkülönítetten, külön soron kellett megjelölni. Telefonok, panaszlevelek sokasága jelezte, hogy emiatt a fenntartó ezt az összeget nem engedi az illetménybe beszámítani.

Ezt követően a Pedagógusok Szakszervezetének főtitkára levélben kereste meg dr. Kara Pál önkormányzati helyettes államtitkár urat a Belügyminisztériumban. A levélben felhívta a figyelmet arra, hogy

a hatályos jogszabályokból ez a lehetőség nem következik, és hogy az illetményemelés végrehajtása során problémákat okoz. (A főtitkári levelet 1999. februári lapszámunk 10. oldalán ismertettük.)

Közreadjuk dr. Kara Pál úrnak Borbáth Gábor főtitkárunkhoz írott válaszközlését, amelyben egyértelműen állást foglalt abban, hogy a szakmai szorzó miatti emelés összegének külön kezelése csak "pénzügytechnikai" megoldás, és semmiképpen nem vezethet arra, hogy ne a garantált illetmény részeként kezeljék.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a szakmai szorzó mindenképpen a garantált

illetmény része, és e szerint kell minden esetben számításba venni, amikor a jogszabály a garantált illetmény alkalmazását előírja.

Amennyiben bárkinél jogosult óradíjának, 13. havi illetményének stb. kiszámításakor ezt az összeget figyelmen kívül hagyják, úgy az Mt. 200. §-a alapján kérjen egyeztetést munkáltatójánál, majd ennek eredménytelensége után nyújtson be keresetet az illetékes munkaügyi bíróságon. Szakszervezeti tagjaink jogi képviselőt természetesen - igény esetén - ellátjuk.

Dr. S. dr. Cs. M.

A belügyminisztériumi levél

Tisztelt Főtitkár Úr!

A pedagógusok 1999. január 1-jei illetményemelésével összefüggésben tett észrevételével kapcsolatban a következőkben tájékoztatom.

A közalkalmazottak átsorolásához szükséges adatlapot a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei és a Békés Megyei TÁKISZ-ok az Oktatási Minisztérium (jogelődje: Művelődési és Közoktatási Minisztérium) által 1997-ben kezdeményezett, a szakképesítési szorzók bevezetése során alkalmazott rendszer analógiájára készítették el. A módszer lényege, hogy a garantált illetmény összetevőit tételesen felsorolja - a tábla szerinti garantált alapilletményt, a további szakképesítések számítható illetménynövekedést, a kötelező óra emelése miatt járó illetményt -, és itt tünteti fel a szakmai szorzó miatti emelés összegét. Jogszabály nem rendelkezik arról, hogy az új elemként megjelenő szakmai szorzó miatti illetménynövekedést a tábla szerint számolt alapilletménnyel egy összegben

vagy attól elkülönítve tüntesse fel a munkáltató. Így az eljárás során alkalmazott bontás nem törvényellenes. A nyomtatvány készítése során - túl azon, hogy az Oktatási Minisztérium által elvárt gyakorlatot kívánták folytatni az átsorolási nyomtatvány készítői - szempont volt az is, hogy a dolgozó tájékoztatására olyan informatív jellegű Átsorolás adatlap álljon rendelkezésre, amelyből megismerheti és egyben ellenőrizheti az összesen sorral azonos, garantált illetményének elemeit és jogszabályszerűségét.

Pénzügytechnikailag jelen megoldást erősíti, hogy a közalkalmazottnak járó teljes illetmény meghatározásánál a kiindulási alap minden esetben a tábla szerinti számított garantált illetmény.

Ezt a megállapított garantált illetményt kell korrigálni valamennyi, különböző jogcímen biztosított és ahhoz kapcsolódó szorzókkal, százalékokkal.

A dolgozót a fenti eljárás alkalmazása során semmilyen hátrány nem érte, hiszen garantált illetményét - annak belső tartalmi

bontásától függetlenül - a jogszabályban meghatározott összegnek megfelelően megkapja.

Az Átsorolás nyomtatvány tartalmi elemeit - annak közzététele előtt - a fentiekben említett TÁKISZ-ok vezetői egyeztették a Gazdasági Minisztériummal (korábban: Munkaügyi Minisztérium), mint a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény megalkotójával. A nyomtatvány a Gazdasági Minisztérium egyetértésével és jóváhagyásával készült el.

A TÁKISZ-okat munkájuk során a folyamatosság elve és a dolgozóknak nyújtott széles körű tájékoztatás szándéka vezérelte.

Megjegyzendő, hogy ennek az Átsorolás adatlapnak az alkalmazása nem volt kötelező erejű, a munkáltatók maguk dönthettek igénybeviteléről vagy attól való eltérésről. Az átsorolások alkalmával többségében ezt az adatlapot használták az érintettek, de természetesen voltak egyedi megoldások is. Budapest, 1999. március 10.

Tisztelettel: Dr. Kara Pál

Megbízási szerződések jogszerűsége a közoktatási intézményekben

A munkaügyi felügyelet ellenőrzéseik során vizsgálják a foglalkoztatási jogviszonyokat. Ez igen széles kör, mert beletartoznak nemcsak a munkaviszony jellegű jogviszonyok, hanem minden olyan jogviszony, ami munkavégzéssel jár. Ilyen értelemben az ún. egyéb polgári jogviszonyok is, mint amilyen a megbízás és a vállalkozás.

A munkaügyi felügyelő a foglalkoztatási jogviszonyt jogosult minősíteni. Oktatási intézményeinkben elszaporodott a megbízásos polgári jogviszony keretében történő foglalkoztatás. A pedagógus-

munkakörben az oktatási törvény 15. §, valamint a 121. § (1) bekezdés 2. pontja egyértelmű korlátozást jelent. E szerint pedagógus-munkakörben polgári jogi jogviszonyban csak a kötelező óraszám 40%-át el nem érő foglalkoztatásra van lehetőség. Minden esetben törvénytörő tehát az ezt meghaladó óraszám mellett a polgári jogi megbízásos foglalkoztatás.

Más a helyzet a nem pedagógus, nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő, vagy egyéb munkakörben foglalkoztatottak esetében. Itt szakmai törvény nem tiltja a

megbízásos foglalkoztatást, ugyanakkor a felügyelő a munkáltató rendeltetésellenes joggyakorlását állapítja meg, ha az a megbízási jogviszonyt az alábbiakban közreadott ismérvek alapján közalkalmazotti jogviszonynak minősíti. Egyrészt megállapítja a munkaügyi szabálysértést, másrészt intézkedik a megbízási jogviszony közalkalmazotti jogviszonnyá történő átalakítása iránt.

Melyek tehát azok az ismérvek, amelyek alapján megállapítható, hogy egy jogviszony jogszerűen megbízás, a polgári törvénykönyv hatálya alá tartozóan, vagy

közalkalmazotti jogviszony, a közalkalmazotti törvény hatálya alá tartozó módon.

A megbízási polgári jogi jogviszony jellemzői:

- a felek között nincs alárendeltség, hanem a mellérendeltség a jellemző;
- nincs a munka részleteibe belemenő utasítási jog;
- nincs meghatározott munkaidő;
- nincs személyes munkavégzési kötelezettség;
- nincs havi illetmény.

Sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy a munkáltatók nem céljuknak és az adott munkavégzés terének megfelelően, hanem teljesen alternatív módon alkalmazzák a szerződéseket.

A munkaviszonynak, közalkalmazotti jogviszonynak a jellemzői:

- először is a munkavállalói pozíció, azaz az, hogy a munkavállaló munkáját a munkáltató rendelkezésére bocsátja;
- a munkavállaló egyértelműen alárendelt;
- a munkáltatónak részletekbe menő utasítási joga van;
- kötött a munkaidő a felek között;
- meghatározott a munkavégzés helye;

- rendszeres illetményfizetési kötelezettség;
- meghatározott munkakör;
- személyes munkavégzési kötelezettség minden külön kikötés nélkül, sőt ez annyira szigorú szabály, hogy a munkavállaló mást maga helyett nem is állíthat;
- a munkavállaló korlátozott felelőssége az okozott kárért;
- munkafegyelem és ezzel összefüggésben fegyelmi felelősség;
- a munkavégzés rendszeressége és állandósága. Itt meg kell jegyezni, hogy ha egy munkaviszony nem rendszeres vagy nem állandó, akkor is munkaviszony és nem megbízási jogviszony.

A Legfelsőbb Bíróság döntéseivel is alátámasztott bírói gyakorlat egységes abban a kérdésben, hogy aszerint minősíti a foglalkoztatási jogviszonyokat megbízási polgári jogviszonynak vagy közalkalmazotti jogviszonynak, hogy mely fenti jellemzők vannak túlsúlyban. Ha tehát egy foglalkoztatáson belül a munkaviszonynak több eleme fellelhető, akkor azt akkor is munkaviszonynak, közalkalmazotti jogviszonynak fogják minősíteni, ha megbízási szerződést kötöttek a felek.

Mindezek értelmében most, amikor a technikai dolgozók nehezen elért illetményemelését a fenntartók létszámleépítésükkel kompenzálják, igencsak nagy jelentősége van annak, hogy ez a létszámleépítés a közalkalmazotti jogviszony felmentéssel történő megszüntetésével, a felmentési járandóságok kifizetésével történik-e, vagy pedig a megbízási szerződések lejártával, egyszerűen automatikusan történik.

Javasoljuk a munkáltatóknak, vizsgálják felül intézményeikben a foglalkoztatások formáját, és minden olyan megbízási szerződést, amely jogszerűtlen, számoljanak fel, azaz az így foglalkoztatott dolgozók számára készítsék el kinevezésüket, és pedig a jogsértő megbízási foglalkoztatás kezdő időpontjától folyamatosan.

A munkavállaló is vitathatja foglalkoztatásának jogszerűségét, ez esetben munkaügyi vitát kell kezdeményeznie, amely az Mt. 200. §-a alapján egyeztetéssel indul. Az egyeztetés eredménytelenségét követően keresetet lehet benyújtani az illetékes munkaügyi bírósághoz.

Szakszervezeti tagjaink jogi képviselőt - igény esetén - ezúttal is ellátjuk.

Dr. S. dr. Cs. M.

AMIT A NYUGELLÁTÁSRÓL TUDNI KELL 1999-BEN

Az Országgyűlés az 1998. december 15-i ülésnapján fogadta el az 1998. évi LXXVII. törvényt, amely a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvényt (Tny.) módosítja.

Ez az 1999. január 1-jén hatályba lépett törvény a nyugdíjreformban lényegesebb változást nem okoz, inkább pontosítások a jellemzők.

Nem változott az öregségi nyugdíj, az előrehozott öregségi nyugdíj, a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj jogosultsági feltétele. Továbbá változatlanok maradtak a szolgálati időre, a nyugdíjnövelésre, a nyugdíjösszeg rögzítésére vonatkozó szabályok.

I. Néhány módosítás

A Tny.-ben bekövetkezett legfontosabb változások, módosítások közül az alábbiakat emelem ki.

1. A Tny. törvény 62. § (2) bekezdésében szereplő 1999. évi nyugellátások emelésére vonatkozó szabály módosítását a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről szóló törvény állapította meg.

A kormány a 192/1998. (XII. 2.) rendelete alapján az öregségi nyugdíj legkisebb összege 1999. évben 12%-kal emelkedett, s így 15.350 Ft lett.

A jogszabály alapján az öregségi nyugdíj legkisebb összegéhez igazodó szociális ellátások emelése külön intézkedés nélkül megtörtént.

2. A nyugdíjjárulékkal, a nyugdíjbiztosítási járulékkal kapcsolatos járulékgazgatási feladatok elkerültek az APEH járulékgazgatóságához.

3. Új feladatként jelentkezik a megyei (fővárosi) nyugdíjbiztosítási igazgatóságok 1999. január 1-jétől a szolgálati idő szerzésére történő megállapodás kötelese.

4. Az, aki egyidejűleg több saját jogú nyugellátásra vagy több hozzátartozói nyugellátásra is jogosult - ha a törvény másként nem rendelkezik -, mind a saját jogú, mind a hozzátartozói nyugellátások közül a számára kedvezőbbet választhatja azzal, hogy a jogszultra kedvezőtlenebb nyugellátás folyósítása szünetel.

5. Ha az öregségi teljes nyugdíj alapját képező havi átlagkereset nem éri el a minimum nyugdíj összegét, akkor az öregségi teljes nyugdíj összege azonos a nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegével [Tny. 12. § (2) bekezdése].

6. Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset meghatározásánál a munkanélküli segély, a gyermekgondozási segély, a nyugdíjjárulék-köteles szociális ellátások (gyermeknevelési támogatás, ápolási díj) összegét, valamint a felsorolt ellátások folyósításának időtartama alatti biztosítással járó jogviszonyból származó jövedelmet (keresetet) - a kifizetésük (folyósításuk) időpontjától függetlenül - figyelmen kívül kell hagyni. Ha azonban ezek szám-bavétele az igénylőre nézve kedvezőbb, akkor a felsorolt ellátások együttes összegét keresetként kell figyelembe venni [Tny. 22. § (2) bekezdése].

7. Az özvegyi nyugdíjrendszerben csak annyi a változás, hogy ha az özvegy saját jogú nyugellátásban (öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban) nem részesül, és nem kap az 1998. január 1-jét megelőzően hatályos rendelkezések szerint megállapított mezőgazdasági szövetkezeti öregségi, munkaképtelenségi vagy növelt összegű járadékot, akkor 50%-os mértékű özvegyi nyugdíj illeti meg.

8. Továbbá a szülői nyugdíj esetében a gyermek (unoka) öreg-ségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjának 50%-a illeti meg a szülőt, ha nem rendelkezik saját jogú nyugdíjjal.

II. A nyugdíj összegének megállapítása

A nyugdíj összege változatlanul az elismert szolgálati időtől és a figyelembe vehető havi nettó átlagkereset összegétől függ. Ennek alapján az öregségi nyugdíj összege az alábbi táblázat szerint alakul:

Szolgálati idő, év	Havi nettó átlagkereset %-a	Szolgálati idő, év	Havi nettó átlagkereset %-a
10	33	27	65
11	35	28	66
12	37	29	67
13	39	30	68
14	41	31	69
15	43	32	70
16	45	33	71
17	47	34	72
Szolgálati idő, év	Havi nettó átlagkereset %-a	Szolgálati idő, év	Havi nettó átlagkereset %-a
18	49	35	73
19	51	36	74
20	53	37	75,5
21	55	38	77
22	57	39	78,5
23	59	40	80
24	61		
25	63		
26	64		

A havi nettó átlagkeresetet az 1988. január 1-től a nyugdíj megállapításának kezdő napjáig elért (legkésőbb 1999. december 30-ig) - a kifizetés idején érvényes szabályok szerinti nyugdíjjáradék alapjául szolgáló - bruttó jövedelem alapján számítják ki.

Az 1988. január 1-től 1998. december 31-ig csak a főfoglalkozás keretében kapott bruttó jövedelmet veszik figyelembe az egyéni járulékfizetés felső határáig. 1997. január 1-től a felső határ figyelembevételével minden nyugdíjjáradék-köteles jövedelmet számításba vesznek.

Az átlagszámítási idő minden évének bruttó jövedelmét az az évi adójogszabály alapján nettósítják, majd bizonyos évek nettó jövedelmét valorizációs szorzóval felszorozzák. A valorizációs szorzók: 1988-ban 5,319, 1989-ben 4,550, 1990-ben 3,742, 1991-ben 2,982, 1992-ben 2,458, 1993-ban 2,088, 1994-ben 1,641, 1995-ben 1,457. Majd az átlagszámítási időszakban kapott valorizált és nem valorizált nettó jövedelem együttes összegét el kell osztani az átlagszámítási időszaknak a biztosításban töltött azon napjainak számával, amelyekre a nyugdíjat igénylő jövedelemben részesült (a táppénzes napok osztószámcsökkentők!). Az így kapott napi nettó átlagkeresetet meg kell szorozni 365-tel és el kell osztani 12-vel.

Ha a kapott nettó havi átlagkereset 45.000 Ft vagy ennél kevesebb, akkor ez az összeg a nyugdíj alapja. Például: ha a havi nettó átlagkereset 45.000 Ft, az elismert szolgálati idő 40 év, amely után a mérték 80%, akkor a nyugdíj $45.000 \times 0,8 = 36.000$ Ft.

Ha a havi nettó átlagkereset 45.000 Ft-nál több, akkor az alábbi sávos elvonással állapítják meg a nyugdíjalapot:

45.001 -	51.000 Ft között	90%-a,
51.001 -	58.000 Ft között	80%-a,
58.001 -	64.000 Ft között	70%-a,
64.001 -	71.000 Ft között	60%-a,
71.001 -	77.000 Ft között	50%-a,
77.001 -	90.000 Ft között	40%-a,
45.001 -	103.000 Ft között	30%-a,
103.001 -	116.000 Ft között	20%-a,
103.001 -	116.000 Ft között	20%-a,
116.000 Ft felett		10%-a.

Lássunk egy példát! Ha a havi nettó átlagkereset 68.000 Ft, akkor a degresszálást alkalmazva:

	45.000 Ft
45.001 -	51.000
51.001 -	58.000
58.001 -	64.000
64.001 -	68.000

62.600 Ft lesz a nyugdíj

alapjául szolgáló nettó átlagkereset. 40 év szolgálati idő esetén tehát $62.600 \text{ Ft} \times 0,8 = 50.080,0$ Ft a nyugdíj összege.

(Lapunk 5-6. összevont számában a nyugellátás igényléséről írunk.)
Összeállította: Horváth Erzsébet

MÁTRASZENTLÁSZLÓ PEDAGÓGUS ÜDÜLŐ - ÜDÜLŐTELEP Mátraszentlászló, Kossuth u. 32. Tel.: 37/376-630

A Mátra egyik legmagasabban fekvő településén, kiváló természeti klímájú helyen kínálunk faházak üdülési lehetőséget. Az üdülőtelep 10 ezer m²-en terül el. A zárt, ősfenyő üdülőben 40 faházban 150 személyt tudunk fogadni.
(Megközelíthető az M3-as autópályáról - a gyöngyösi elágazásnál - a 24-es úton Galyatető felé.)

Szolgáltatásaink:

- ☉ komfortos faházak max. 5 főig,
- ☉ a faházakban WC, mosdó,
- ☉ zuhanyzó külön épületben,
- ☉ társalgó, TV külön épületben,
- ☉ fél- és teljes panziós ellátás,
- ☉ helyben mini ABC

Szállás: 900,- Ft
3 fogásos fő étkezés: 600,- Ft
Reggeli: 240,- Ft

Iskolai csoportok (kedvezményel), és nem szakszervezeti érdeklődők jelentkezhetnek az elő- és utószezonban, valamint - a férőhelytől függően - a főszezonban.

Felvilágosítás:

Komornyik Attila
Mátraszentlászló, Julius Fucik u. 5. Tel.: 37/376-630
Hajdú Gyuláné
Hatvan, Rákóczi u. 41. Tel.: 37/342-568

MIT MUTATNAK A SZÁMOK?

Az év elején országos vezetőségünk úgy döntött, hogy adatlapos felméréssel tájékozik az iskolafenntartó önkormányzatok idején költségvetéséről, az előző évihez képest kialakult változásokról. A 100 önkormányzathoz eljuttatott adatlapból több mint 80-at kaptunk meg kitöltve. A rendelkezésre álló adatok tanulságos képet mutatnak. Íme néhány példa:

Megkérdeztük, hogy a célzott oktatási intézményekben hányan dolgoznak technikai-adminisztratív munkakörben, és hány százaléknál bérfejlesztést kaptak. Összesen 18.432 fő adatainak ismeretében a minta 47,4%-a 13 százalékos, 9,1% 13 százaléknál több, viszont - és ez nem jó - 43,5% 13 százalék alatti bérfejlesztésben részesült. Az érintett dolgozóknak tehát majdnem fele nem kapta meg a fenntartótól a kormány által javasolt bérfejlesztést. Ez annyit is jelent, hogy több ezer dolgozó kevesebbet vitt haza a borítékban, mint tavaly.

Az adatlap segítségével megvizsgálhat-

tuk a fenntartók oktatási költségeit és ezen belül a központi normatívák arányát. Kiderült, hogy a nyilatkozó önkormányzatok több mint 73 milliárd forintot költenek az idén oktatásra, amihez 45,7 milliárdot kapnak a központi költségvetésből. Eszerint a normatíva a bekerülés 53%-át fedezi, ami közeljár az országos 55%-os átlaghoz. Ezt el is lehetne így fogadni. Ha azonban az átlag mögé nézünk, érdekes képet kapunk. Nézzük a szélső értékeket! Ott olyan települést találtunk, ahol a normatíva aránya 90% felett van. Egy a normatíván felül semmit nem fordít az intézményeire. Négy esetben a normatíva 40% alatti, ebből a legalacsonyabb 33%. Ha a kormány által célzott 80%-hoz viszonyítjuk a konkrét adatokat, akkor a vizsgált települések 11%-ában 80 százalék vagy azt meghaladó az arány, és a 89%-ukban pedig 80 százalék alatt van. A számok tanúsága szerint tehát az országos viszonylatban igaz átlag a településeket nézve igen nagy szóródást mutat. A következtetés: a központi norma-

tívák jelentős emelése nélkül nem érhető el a kívánt 80 százalék.

Az adatlapok ismeretében össze lehetett hasonlítani az önkormányzatok költségvetésén belül az oktatási költségek arányát. A vizsgált önkormányzatok egyharmadánál az oktatási költségek az összköltségvetés 30%-ánál kevesebbek. A legkisebb a minta szerint 9%. A kétharmadánál az arány meghaladja a 30%-ot, a legnagyobb 65%. Ilyen magas oktatási költségarány két önkormányzatnál található, az egyik néhány száz fős község, a másik közel 200 ezres megyeváros. Az önkormányzatok többsége láthatóan költségvetése jelentős részét fordítja az oktatásra, ám a helyi források és lehetőségek között nagy a különbség.

*

Az adatlapok értékelése, elemzése tovább folytatódik. Ennek eredményéről a Pedagógusok Lapja további számaiban szólunk.
Varga László titkár

INTÉZMÉNYEK ÖSSZEVONÁSA, MEGSZÜNTETÉSE

Lapunk ez évi februári számában "Fenntartói jogok és kötelezettségek az oktatási intézmények átszervezése során" címmel közzétett írásában dr. Selmeciné dr. Csordás Mária, a PSZ jogtanácsosa ismertette azokat a jogszabályokat, előírásokat, amelyek figyelembevételével hozhatják meg döntéseiket az intézményfenntartó önkormányzatok. Ezúttal a gyakorlat oldaláról, a szakszervezeti tisztségviselők, testületek tennivalói szempontjából tekintjük át a helyzetet: melyek azok a területek, szempontok, amelyekre oda kell figyelniük?

1. Van-e az önkormányzatoknak oktatáspolitikai koncepciójuk? Mit tartalmaz ez a tanulólétszám várható alakulásáról, a pedagógusellátottságról, az intézményhálózatról (tanterem, szaktantermi rendszer), optimális osztálylétszámokról, tagozatokról, a fejlesztés fő irányairól? Mit tekint a törvényi előírásokon túl alapfeladatnak?

2. Az intézmény összevonását, megszüntetését legtöbbször a csökkenő tanulólétszámmal indokolják. Általános gyakorlat az intézmények átvilágítása. Fontos, hogy ez ne csak pénzügyi, hanem szakmai szempontok figyelembevételével is történjen. A szakiroda által készített előterjesztést (javaslatot) gazdaságossági számításokkal kell alátámasztani. Hatásvizsgálatot kell mellékelni. Az átszervezéssel mennyit takarítanak meg? Megéri-e?

3. Az előterjesztésnek tartalmaznia kell azt, hogy a tanulók ugyanolyan vagy magasabb színvonalú ellátása biztosított.

Szülők szabad iskolaválasztási joga hogyan alakul?

Két intézmény összevonása (iskola) esetén választ kell kapni az előterjesztőtől

arra, hogy az intézmények pedagógiai programjával összhangban van-e a javaslat. (Tavaly a képviselő-testületek elfogadták az iskolák pedagógiai programját; az önkormányzatok a középtávú oktatáspolitikai koncepció figyelembevételével tették ezt. Ha tavaly nem volt ilyen, akkor az elfogadott pedagógiai programok alapján most kell megalkotniuk az önkormányzatoknak a középtávú tervet.)

Az önkormányzat oktatáspolitikai koncepciójához azért kell ragaszkodni, hogy az átszervezést ne pillanatnyi pénzügyi szükségyszerűség motiválja, hanem szakmai szempontokat is kényszerüljön figyelembe venni a fenntartó.

4. Szükség van a törvényben rögzített egyeztetések ütemezésére. Véleményt kérni csak írásos előterjesztésről lehet, arról az előterjesztésről, amelyet a képviselő-testület tárgyalni fog. A véleményekről a döntés előtt tájékoztatni kell a testületet.

Természetesen az érintettek véleménye módosíthatja az előterjesztést. Az egyeztetési, véleménykézési eljárásnak pontosan az a célja, hogy a döntéshozókat befolyásolja, s olyan döntés szülessen, ami a többség

számára elfogadható, s a lehető legkisebb érdeksérelemmel jár.

5. Az érdekvédelem szempontjából sarkalatos kérdés, hogy az összevonások, megszüntetések hogyan érintik az intézmények alkalmazottait. Az átszervezéssel kapcsolatos előterjesztésnek ki kell térnie a munkaerő-gazdálkodásra is!

Hány ember válik "feleslegessé"? Hány álláshely szűnik meg? Az önkormányzatnak a munkaerő továbbfoglalkoztatására ugyan nincs kötelezettsége, de elvárható a gondoskodás. A fenntartó a szakszervezettel együtt, az intézményvezető önálló munkáltatói jogát nem sértve kérheti, hogy a munkaerőpótlásait a feleslegessé vált munkavállalók alkalmazásával oldja meg. A polgármesteri hivatal is segíthet ennek koordinálásában.

A szakszervezet konstruktív együttműködő magatartásával, megalapozott szakmai érveivel befolyásolhatja eredményesen a döntéseket.

Galló Istvánné,
a PSZ fővárosi titkára

Ezzel a címmel a sajtóorgánumban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csokorba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondjainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZABADSÁG

(1999. III. 23.)

Átadták a közsféra petícióját

Tegnap a Parlamentben átadták a közsféra dolgozóinak szombati demonstrációján megfogalmazott petíciót Gyimóthy Géának, az Országgyűlés alelnökének. (...) Ebben követelik a közalkalmazotti bértábla és a köztisztviselői illetményalap befagyasztása, akárcsak a fűnyíróelvű, háromszázalékos létszámcsoökkentésre kiadott intézkedések visszavonását, valamint a bérek 16 százalékos emelését, a munkavállalói és a szakszervezeti jogok tiszteletben tartását. (...)

A parlament kiscsapatpárti alelnöke azt ígérte, hogy a petíciót a törvényhozáson kívül eljuttatja az államfőhöz, a kormányhoz és a parlamenti pártokhoz is. (...)

(1999. III. 25.)

Orbán nem érti a demonstrálókat

A Kossuth rádió Reggeli Krónikájában Orbán Viktor miniszterelnök tegnap (...) értetlenségét fejezte ki a szakszervezetek demonstrációi miatt. Kifejtette, hogy a tizenegy százalékos előrejelzéssel ellentétben az infláció az év végére várhatóan kilenc százalékra mérséklődik, ezért a bérek valódi emelkedése nagyjából eléri a szakszervezetek korábbi követelését. Az őszi költségvetési vita előtt még ötszázalékos reálbér-emelkedést kértek a szakszervezetek. Akkor a kormány 13,5 százalékos, tehát a tervezett inflációval számolva két és fél százalékos bérnövekedést tartott volna reálisnak. Az inflációt azonban sikerült gyorsabban csökkenteni, így még plusz két százalékkal nőnek a reálbérek - érvelt Orbán Viktor. A kormányfő szerint ezért nem világos, hogy ki mi ellen demonstrál.

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZE) és tagszervezetei értetlenül fogadták a kormányfő rádióban elhangzott válaszát múlt hét végi petíciójukra. A szervezet közleményében hangsúlyozza: bizonyítható tény, hogy a közsféra több százezer munkavállalójának reálkeresete négy-öt százalékos növekedés helyett legalább ilyen mértékben csökkent, több tízezren pedig egy fillér béremelést sem kaptak. (...) A SZE emlékeztet: az idei állami költségvetés előkészítése során a kormány a szakszervezetek egyetlen észrevételét, javaslatát sem vette figyelembe. Ennek döntő szerepe van a jelenlegi súlyos helyzet kialakulásában - szögezi le a szervezet.

(1999. IV. 8.)

Kevesebb gyerek, bezárt iskolák

Egyre több önkormányzat kényszerül oktatási intézményeinek összevonására vagy bezárására, elsősorban a települések költségvetési hiánya miatt. (...)

(...) Toller László szerint Pécsen harmincnyolccal több általános iskolai osztályterem van, mint ahány szükséges. (...)

(...) Eddig az istenkúti városrész kihasználatlan iskolájának sorsa pecsételődött meg. (...) Pécs - ha azt kívánja a város pénzügyi stabilitása - nem retten vissza a kényes döntésektől.

Bencsik János tatabányai polgármester a közelmúltban bejelentette: a 182 milliós költségvetési hiány lefaragása érdekében alapfokú oktatási intézmények megszüntetését tervezi, és radikális intézményi átszervezést készül végrehajtani. (...)

A miskolci Mész utcai általános iskola 280 tanulóinak szülei új iskolát keresnek gyermekeiknek - mondta tudósítónk érdeklődésére Bertáné Csikós Zsuzsa, az iskola bezárása ellen tiltakozó

szülők képviselője. (...) A Mész utcai általános iskola épületét szeptembertől a Miskolci Egyetem rendelkezésére bocsátja. (...) A szülők népszavazás kiírását kezdeményezték az ügyben, több mint 1.700 aláírást gyűjtöttek, beadványukat azonban formai hiányosságokra hivatkozva elutasította a város vezetése.

A tiszaujvárosi önkormányzat március végi ülésén döntött a belvárosi Kazinczy Ferenc Általános Iskola három éven belül történő ütemezett bezárásáról - tájékoztatta tudósítónkat Szabó Sándorné, az intézmény igazgatója. A 30 fős tantestület tiltakozik a város egyetlen 100 százalékos kihasználtságú iskolájának megszüntetése ellen. (...)

Szegeden is hónapok óta borzolja a kedélyeket az iskolabezárások ügye. (...)

Április 30-ig nyilatkozhatnak a települések önkormányzatai arról, hogy iskolájuk feladatait szeptember elsejétől átadják-e az adott megye önkormányzatának - hangzott el a Pokorni Zoltán oktatási miniszter és az érintett érdekképviselők vezetői között folytatott szerdai tárgyaláson. Március 21-ig 112 középiskola oktatási intézmény esetében döntött az adott település önkormányzata úgy, hogy iskolájának feladatait a jövőben megyei testület lássa el. (...) Borbáth Gábor, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke az átadásokat csak átmeneti, jogi megoldásnak nevezte, amelynek következtében sem az intézmény, sem az önkormányzatok, sem a gyerekek helyzete nem lesz jobb. Megoldásul véleménye szerint regionális programok kidolgozása szolgálhat. (...)

NÉPSZAVA

(1999. III. 9.)

Szakszervezeti egyetértés

Már-már elviselhetetlen a szakma számára, hogy a rendszerváltozás óta az intézményeknek három-négy évente újra kell gondolni a hogyan tovább kérdését - mondta Varga László, a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) titkára a közoktatási törvény módosítása kapcsán. (...)

A PSZ üdvözlöi a közoktatási törvény módosításának azt a pontját, amelynek értelmében az oktatás finanszírozásában az állami szerepvállalás mértéke a jövőben a jelenlegi hatvanöt százalékról nyolcvan százalékra növekszik. A diákok, a pedagógusok és a szülők jogainak érvényesülését vizsgáló, szeptemberben felálló oktatási ombudsmani hivatal létrehozását is indokoltan tartják. (...)

(1999. III. 22.)

Tízezrek tüntettek a kormány ellen

(...) A Szakszervezetek Együttműködési Fórumának (SZE) demonstrációján résztvevők petíciót fogadtak el, ebben 16 százalékos béremelést követelnek. "Éhberért dolgozunk a szociális ágazatban", "Orbán úr, a maga szíve sose fáj?", "A köztisztviselő is élni akar" és "A kormány szedjen Cavintont, mert felejt" feliratú táblákkal vonultak a közalkalmazottak és köztisztviselők szombat délelőtt a Kossuth térre, a SZE tömegdemonstrációjára. (...)

Borbáth Gábor, a Pedagógusok Szakszervezetének főtárgyalója megköszönte a pedagógusoknak, hogy nem hagyták magukat alamizsnával megvesztegetni. Közölte: a PSZ több mint 47 ezer aláírást gyűjtött a technikai dolgozók béremelése ügyében. A főtárgyaló úgy véli, a kormány nyíltan törekszik az érdekegyeztetés megszüntetésére. (...)

A kormány pénteken ismertette álláspontját és elképzeléseit a szakszervezetekkel, a közalkalma-

zattak szombati demonstrációja tehát nem hozott új elemet - mondta Boróka Gábor kormánysszóvivő. (...)

(1999. III. 24.)

Iskolavita miatt Istenkút elválna Pécsről

Bezárják a pécsi Rácvárosi Általános Iskola istenkúti tagiskoláját. A külterületen lévő intézményben jelenleg 106 diák tanul, akiket a tervek szerint az anyaintézmény fogad majd be. A helyi lakosok úgy döntöttek, hogy az intézkedés elleni tiltakozásként elszakadást kezdeményeznek a várostól. Erről tegnap levélben értesítették a pécsi önkormányzatot.

(...) Nem történt iskolabezárás, csupán a rácvárosi iskola egyik épülete szűnik meg - jelentette ki Kalauz Jánosné, a Pedagógusok Szakszervezete helyi titkára. A döntés egyébként szakmailag is indokolt - tette hozzá. (...)

A településen élő közel 400 családból csupán 100 járhatja ide gyerekeit. Vagyis valószínűleg a szülők sem tartják megfelelőnek az iskolában folyó szakmai munka színvonalát. Mindeközben (...) a pécsi iskolák döntő többségében 120-125 ezer forintba kerül évente egy diák taníttatása, az istenkúti intézményben viszont - főként a rossz kihasználtság miatt - mindez csaknem 400 ezer forint. (...)

MAGYAR HÍRLAP

(1999. IV. 14.)

Bérfeszültség az iskolákban

A technikai dolgozók közel fele nem kapja meg a 13 százalékos

Az iskolák nem oktatási dolgozóinak közel fele nem kapta meg a miniszter által javasolt 13 százalékos béremelést, s országosan több ezren lehetnek, akiknek csökken a fizetésük - derült ki a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) által készített felmérésből. Oktatási intézményeikre a kétezer fő körüli települések tudnak a legkevésbé a központi normatíván felül pénzt fordítani, de van olyan megyei önkormányzat is, amelynek ez nagy nehézséget okoz.

A felmérés során száz kistéleplést, kis- és nagyvárost, fővárosi kerületet és megyei önkormányzatot keresett meg a szakszervezet, amelyek közül 78-an küldték vissza a kérdőíveket - tudtuk meg Varga Lászlótól, a PSZ titkáráról. A vizsgálat arra is kitért, mekkora béremelést biztosítanak az önkormányzatok az iskolák adminisztratív és technikai dolgozóinak. (...)

A megkérdezett önkormányzatok 14 ezer 118 nem pedagógus iskolai dolgozót foglalkoztatnak, akiknek 44 százaléka az ajánlott mértéknél alacsonyabb emelést kapott. (...) Ugyanakkor 259 fő (1,5 százalék) bérét egyáltalán nem emelték, ami az adó- és tb-szabályok változása miatt 1.500-2.500 forintos nominális bércsökkenést jelent számukra. Ha ez az arány országos szinten is érvényesül, (...) akár tízezer embernek is csökkenhetett a fizetése. (...)

A kérdőív főként az önkormányzatok költségvetésére és oktatási kiadásainak alakulására vonatkozott. (...)

A települések 47 százaléka az átlagosnál nagyobb mértékben járul hozzá egyéb forrásaiból az oktatás finanszírozásához. Öt önkormányzat tíz százalékos teszt hozzá a kiadásokhoz, köztük egy megyei önkormányzat is. A többi település 1.500 és 2.000 fő közötti lelket számol, de van egy 8 ezer fős is közöttük. (...)

A kérdőívben arra is választ kért a szakszervezet az önkormányzatoktól, hogy a költségvetés

hány százalékát teszik ki az oktatási kiadások. Kiderült: a települések 23 százaléka költségvetésének több mint 40 százalékát költi az oktatási intézmények fenntartására. Ez hatalmas megterhelést jelent - húzta alá Varga László.

NAPI MAGYARORSZÁG

(1999. III. 22.)

Pokorni egyeztetett

Szakszervezetek a közoktatási szféráért

Az Oktatási Minisztérium nem tett le arról, hogy folytassa tárgyalásait a közoktatási szféra dolgozóival élet-, bér- és munkakörülményeinek ügyében - hangzott el azon a megbeszélésen, amelyet Pokorni Zoltán oktatási miniszter folytatott a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete (PDSZ), a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) és a Magyar Közoktatási és Szak-képzési Szakszervezet vezetőivel.

(...) Árok Antal, a PSZ titkára lapunknak elmondta, hogy fontosnak tartják a minisztériummal és a többi szakszervezettel való megbeszéléseket, és a legtöbb módosító javaslattal egyetértenek. Szerintük is meg kell állítani a kialakult iskolaszervezet szétfelbomlását. A finanszírozás ügyében akadnak még nézetkülönbségek - tette hozzá -, mert a PSZ szeretné, hogy a minisztérium által a központi költségvetésből biztosított 90 százalékos normatíva belépésével egy időben az önkormányzatok ne vonuljanak ki a közoktatás finanszírozásából. (...)

KÖZNEVELÉS

(1999. III. 19.)

Nyugdíjreform, átmenet, pedagógusok

(...) Ez az írás nem a szakszerű jogi tanácsadást kívánja pótolni, célja csupán, hogy a legfontosabb információkra irányítsa a figyelmet, és segítséget nyújtson a konkrét kérdések megfogalmazásához. Horváth Erzsébet, a Pedagógusok Szakszervezete országos irodájának társadalombiztosítási szakértője és Árok Antal szervezési titkár készségesen válaszolt kérdéseinkre, és a témához kapcsolódva bemutatták a Pedagógus Nyugdíjpénztárt is. (...)

DÉLI HÍRLAP

(1999. III. 3.)

Emelés után laposabb a boríték

A közsztűre ügyeiről szóló konzultatív fórumon találkoztak tegnap Miskolcon a SZE (Szakszervezetek Együttműködési Fóruma) szakszervezeti konföderációhoz tartozó (...) alapszervezetek titkárai, hogy a munkavállalókat érintő időszaki feladatokról, kérdésekről és a konföderáció álláspontjáról, véleményéről váltsanak szót. (...)

A szakszervezetek székházában Ducsai Lajosné (az MKKSZ megyei elnöke), Tóth Józsefné (az EDDSZ megyei titkára) és Simon Istvánné (a PSZ megyei titkára, a SZE megyei elnöke) társaságában dr. Szabó Endre (a SZE elnöke) a következőket mondta: (...) azonnali sürgősséggel követeli az érdekegyeztető tanács összehívását, illetve a bértárgyalások folytatását a SZE a kormányhoz küldött tegnapi levelében, amelytől eredményt vár a konföderáció. Ellenkező esetben a közsztűrában dolgozók - más konföderációk támogatását is élvezve - több tízezren a parlament elé vonulnak a hónap végén (...).

ZALAI HÍRLAP

(1999. III. 12.)

Lesz is meg nem is

(...) A bértárgyalások tapasztalatairól és a bérfelesztésről tartott városi titkári értekezletet a minap a zalaegerszegi pedagógus-szakszervezet, melynek

(199. III. 26.)

PSZ-Fidesz-találkozó

A Fidesz Magyar Polgári Párt parlamenti képviselői oktatási munkacsoportot hoztak létre. (Tagjai azok a képviselők, akik az Országgyűlés oktatási bizottságának munkájában részt vesznek.) A parlamenti oktatási munkacsoport vezetősége és a Pedagógusok Szakszervezetének vezetői március 17-én találkozót tartottak, amelyet közös sajtótájékoztató követett.

A Fidesz részéről Révész Máriusz, a PSZ oldaláról pedig Borbáth Gábor főtitkár tájékoztatta az újságírókat. (...)

Borbáth Gábor beszámolt arról, hogy a PSZ egyetért azzal az oktatáspolitikai iránnyal, amely az állami felelősségvállalás növekedését eredményezi, helyesli a minőségbiztosítási elképzeléseket is - feltéve, hogy megvalósításához csakugyan rendelkezésre állnak a feltételek; elfogadja a kerettantervek bevezetésének koncepcióját is, ha azok kimunkálásába a szakmát idejében bevonják; helyesli a nyolcosztályos általános iskola védelmében tervezett intézkedéseket, és abban is támogatják a kormányzatot, hogy a szakvizsga letételét, illetőleg a továbbképzésben való részvételt a bérrendszernek honorálni kell - noha a szakvizsga tartalmára vonatkozóan továbbra sincsenek a szakszervezetnek információi.

Révész Máriusz hozzátette, mindketten egyetértenek abban, hogy a közoktatásra vonatkozó jogi szabályozásnak tartósnak kell lennie. (...) Az is meglehetősen abszurd, hogy a tanár beiratkozik egy továbbképzésre, de mire elvégzi, kiderül, az oktatáspolitikai változásai miatt az elvégzett tanfolyam esetleg mégsem számít be az előlépésbe. (...) Örömmel fogadják, hogy a PSZ egyetért a törvénymódosítás alapelveivel.

(...) Borbáth Gábor megjegyezte: valóban viharokat váltott ki a pedagógus-társadalomban a minőségi bérpótlék eltörlése, (...) a probléma megvitatása külön találkozót igényel. (...) Érdemben tehát akkor célszerű erre a kérdéskörre visszatérni, amikor a jövő évi tervek előkészítése zajlik majd.

Befejezésképpen mindketten jelezték: örülnek

titkára, Takácsné Barna Éva előjáróban elmondta: országos viszonylatban is szinte egyedülálló a város önkormányzatának döntése, miszerint a fenntartása alá tartozó intézmények nem pedagógus közalkalmazottai is 16 százalékos alapilletmény-emelésben részesültek. (...) Takácsné Barna Éva (...) arról szólta, hogy a pedagóguskereset-emelkedés messze elmarad a köztudatba vitt 16, 19 százaléktól, hiszen a közalkalmazotti bértáblát a kormány befagyasztotta. (...)

De nemcsak a pedagógusok béremelése marad el messze a beígértől, (...) a nem pedagógus közalkalmazott dolgozók is valójában csak tizenegy százalékosnak felel meg. (...)

(1999. III. 10.)

A kormány (is) hajlandó?

Az utóbbi napokban egyre többször hallani arról a kormányzándékról, hogy tárgyalóasztalhoz kellene ültetni az ellenzéket, a munkavállalók és munkaadók képviselőit, sőt egy ilyen megbeszélés már le is zajlott. Mit jelent ez a változás? - érdeklődtünk zalai szakszervezeti tisztségviselőknél.

(...) Tornyos Csaba, a Szakszervezeti Együttműködési Fórum megyei képviselője: - A SZE-hez tartozó közalkalmazottak esetében elment már a hajó. Amikor egyeztetni tudtunk volna arról, hogy az állami költségvetésből a bérekre mennyi jut, az az ősz volt. Akkor, amikor számunkra lényeges lett volna a tárgyalás, nem volt hajlandó a kormány egyeztetni. Változtatásra

annak, hogy sikerült a további együttműködéshez nélkülözhetetlen közös pontokat megtalálni.

VILÁGGAZDASÁG

(1999. III. 18.)

Rendszeressé váló találkozók

A jövőben legalább félévente, ám ha szükséges, ennél gyakrabban ül majd tárgyalóasztalhoz a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) és a Fidesz oktatási ügyekben illetékes munkacsoportja - mondta Varga László. A PSZ titkára hozzátette: a tegnapi megbeszélésen a közoktatási törvény kapcsán egyezsége jutottak, hogy a kormány-megállapodás után újra tárgyalnak.

(...) Így támogatja, hogy a központi költségvetés közoktatási tehervállalása az eddigi 80 százalékról 90-re nőjön. (...) A PSZ ugyancsak támogatta a kerettantervek bevezetését. (...) A szakvizsgával kapcsolatban jó döntés, hogy ezentúl nem lesz kötelező, ám ha valaki elvégzi, akkor automatikusan több pénzt kereshet. Ugyanakkor az is tény, hogy jogszabályban kell rögzíteni a szakvizsgák mibenlétét, hiszen ma még jóformán nem tudható, hogy egyes szaktárgyak sikeres szakvizsgájához mit is kell teljesítenie a pedagógusoknak.

(1999. IV. 15.)

Jelentés a normatívákról

Országos átlagban megfelel az oktatási normatíva a törvényben foglaltaknak, ám településként igen nagy szórást mutat. Akad olyan önkormányzat, ahol csupán a büdzsé egyharmadát fedezi a központi forrás, van olyan is, ahol a 100 százalékot - állítja a Pedagógusok Szakszervezetének felmérése.

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) egyeztetést kezdeményez a többi érdekelt szakszervezet bevonásával az Oktatási Minisztériummal - jelentette be Borbáth Gábor az érdekvédők felmérését ismertető beszélgetésen. A PSZ főtitkára hozzátette: erre azért van szükség, hogy a hosszú távú költségvetés készítésekor a közalkalmazottak megfelelően érvényesíthessék szakmai elképzeléseiket. (...)

nincs lehetőség, hiszen a tartalékalapok kimerültek, az önkormányzatoknak pénze nincs. Most a szakszervezeti vezetőkkel való találkozásokkor csak arra lehet figyelmeztetni a kormányt, hogy a kétezredik évi béremeléskor ugyanezt a hibát ne kövessék el.

BÉKÉSI MEGYEI HÍRLAP

(1999. IV. 22.)

El a kezekkel az 1-es iskolától!

Több mint ezren tüntettek tegnap Békéscsabán az (1. számú) Áchim L. András Általános Iskola tervezett megszüntetése ellen. (...)

- Nem jókedvünkől tüntetünk. Nincsenek illúzióink, de bízunk a demokráciában és a civil társadalom erejében - "indította" a tüntetést Szilágyi Róza, a Pedagógusok Szakszervezetének városi titkára, aki ijesztően szűk látókörűnek és antidemokratikusnak minősítette az önkormányzat oktatáspolitikáját. (...)

Az iskolára vonatkozóan mindenesetre több variáció is szóba jöhet a megszüntetés mellett. (...)

Érdekesnek ígérkezik az a fideszes javaslat, miszerint a város lemondana fenntartói jogáról a Kőrös Főiskola, illetve az Oktatási Minisztérium javára, így helyi forrás igénybevétele nélkül működhetne tovább az intézmény. (...)

Összeállította:

Juhász Olga sajtómenedzser

A Pedagógusok Szakszervezete

á l l á s f o g l a l á s a

a közoktatás intézményrendszerének átalakításáról

A Pedagógusok Szakszervezete területi szervezeteitől kapott jelzések, a helyi és országos sajtóban napvilágot látott tájékoztatások szerint, a közoktatási intézményeket fenntartó helyi önkormányzatok egy része költségvetési, pénzügyi helyzetének javítását az intézményhálózatnak a szakmai szempontokat mellőző, a lakossági igényeket figyelmen kívül hagyó átalakításával, szűkítésével akarja elérni.

A Pedagógusok Szakszervezete tisztában van azzal, hogy a hatályos jogszabályok keretei között a helyi önkormányzatok maguk dönthetnek a kötelező és a vállalt feladataik ellátásához szükséges intézményhálózat működtetéséről. Ugyanakkor **elfogadhatatlannak tart minden olyan közoktatási intézményhálózat-szűkítő döntést**, amelyet kizárólag likvidítási, pénzügyi szempontok vezetnek, és ennek során figyelmen kívül hagyják az alapvető pedagógiai, szakmai és lakossági érdekeket. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a közoktatási intézmények átszervezésének eredményeként nem javult érdemben a helyi önkormányzatok gazdasági helyzete, ugyanakkor a közoktatás és e közszolgáltatást igénybe vevő gyermekek, tanulók, családok többsége rosszabb helyzetbe került.

Felhívjuk a helyi önkormányzatok figyelmét, hogy a törvények szabályainak maradéktalan betartásával, az érdekegyeztetés helyileg kialakult rendszerének érdemi működtetésével, a közoktatási szakmai szempontok és a lakossági (ifjúsági, szülői) érdekek figyelembevételével hozzák meg a helyi közoktatási intézményhálózat átalakítását célzó döntéseiket.

Szükségesnek tartjuk és kezdeményezzük, hogy a kormány, illetve az Oktatási Minisztérium

- a költségvetési források kialakítása és biztosítása során tegyen meg mindent az önkormányzatok közoktatási intézményfenntartó képességének javítása érdekében;
- dolgozzon ki olyan adaptálható eljárásokat, mutasson be olyan alkalmazható, bevált mintákat, amelyek segítik és arra orientálják az intézményfenntartókat, hogy a helyi közoktatási intézményrendszer átalakítását ne egyoldalú költségvetési szempontok szerint, hanem a rendszer szakmai fejlesztésének, a minőségi működési és ellátási feltételek biztosításának alárendelve hajtsák végre.

Budapest, 1999. április 12.

*Pedagógusok Szakszervezete
Országos Vezetősége*